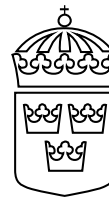

Regeringens proposition

2020/21:71

Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer

Prop.
2020/21:71

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 december 2020

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17 begränsade Migrationsverkets möjligheter att kunna bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. För att ge Migrationsverket motsvarande möjligheter som tidigare föreslår regeringen att det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer genomförs i svensk rätt.

Förslagen innebär att Migrationsverket ska kunna anse en asylansökan som uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett land som tagits upp på en förteckning över säkra ursprungsländer. Detta gäller dock endast om sökanden inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne. Om det även är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund, ska Migrationsverket få besluta om avvisning med omedelbar verkställighet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Uppenbart ogrundade ansökningar och avvisning med omedelbar verkställighet	7
4.1	Utlänningslagen och det omarbetade asylprocedurdirektivet	7
4.2	Migrationsverkets tillämpning och EU-domstolens dom i mål C-404/17	8
5	Regler om säkra ursprungsländer i svensk rätt	9
5.1	Behovet av ändrade regler	9
5.2	Definition av begreppet säkert ursprungsland	11
5.3	Förteckning över säkra ursprungsländer	15
5.4	Uppenbart ogrundade ansökningar och avvisning med omedelbar verkställighet	18
5.5	Inga ändringar i fråga om verkställighet	21
5.6	Inga ändringar i fråga om offentligt biträde	22
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	24
7	Kostnader och andra konsekvenser	24
8	Författningskommentar	28
	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	28
Bilaga 1	Det omarbetade asylprocedurdirektivet	31
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer (Ds 2020:2)	67
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	68
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	72
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	73
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2020	74

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2020/21:71

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

2 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 8 kap. 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 6 a §, och närmast före 1 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Säkert ursprungsland

6 a §

Med säkert ursprungsland avses i denna lag ett land där det allmänt och genomgående inte förekommer förföljelse, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller hot på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt. Vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland ska den rättsliga situationen och de politiska förhållandena i landet beaktas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en förteckning över länder som uppfyller definitionen i första stycket.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen.

8 kap.
19 §²

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om *de uppgifter som utläningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed* är uppenbart att det inte finns grund för asyl och *det är uppenbart* att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan). Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan). Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

Det får endast anses uppenbart att det inte finns grund för asyl om

1. utlännings uppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan,

2. utlännings uppgifter saknar tillförlitlighet, eller

3. utläningen kommer från ett säkert ursprungsland enligt en sådan förteckning som avses i 1 kap. 6 a §, och han eller hon

a) är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare har haft sin vanliga vistelseort där, och

b) inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.

² Senaste lydelse 2016:1243.

3 Ärendet och dess beredning

Chefen för Justitiedepartementet gav i juni 2019 en utredare i uppdrag att lämna förslag som innebär att Migrationsverket får utökade möjligheter att bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. Syftet med uppdraget var att kunna ge Migrationsverket motsvarande möjligheter som före EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17, som inskränkte dessa möjligheter.

I januari 2020 överlämnade utredaren promemorian Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer (Ds 2020:2). I promemorian föreslås att regler om säkra ursprungsländer införs i svensk rätt i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning), i fortsättningen kallat det omarbetade asylprocedurdirektivet. Direktivet bifogas som *bilaga 1*. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2020/00449).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 26 november 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som överensstämmer med lagförslaget i denna proposition. Lagrådet lämnar förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*.

4 Uppenbart ogrundade ansökningar och avvisning med omedelbar verkställighet

4.1 Utlänningslagen och det omarbetade asylprocedurdirektivet

En asylsökande får som huvudregel stanna kvar i Sverige under tiden för prövningen av hans eller hennes asylansökan. Detta gäller även under en överklagandeprocess. Med avsteg från denna huvudregel får Migrationsverket, enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtlL, under vissa förutsättningar besluta att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet). Migrationsverket får bl.a. fatta sådana beslut om de uppgifter som utlänningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).

För att en ansökan ska kunna anses som uppenbart ogrundad måste det stå helt klart att utlänningen inte genom att avlägsnas från Sverige kan komma att bli utsatt för förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling (jfr prop. 1988/89:86 s. 124 och 198). Det ska vara fråga om en klar bedömning som inte kräver några mer ingående överväganden, vare sig beträffande uppgifternas trovärdighet eller om huruvida de anförda omständigheterna kan medföra rätt till asyl (MIG 2006:7 och MIG 2010:22). Migrationsverket får inte fatta beslut om avvisning senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige (8 kap. 5 § UtlL). Därefter kan Migrationsverket fatta beslut om utvisning, men sådana beslut får inte förenas med beslut om omedelbar verkställighet.

Om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet anges i utlänningslagen att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den domstol som ska pröva överklagandet också pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan den prövningen gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet (12 kap. 8 a § UtlL).

I det omarbetade asylprocedurdirektivet finns bestämmelser om möjligheten för medlemsstaterna att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad. Sådana bestämmelser fanns även i det tidigare asylprocedurdirektivet (rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus). En möjlig rättsföljd av att en ansökan

anses som uppenbart ogrundad är att en medlemsstat kan ha sådana regler som i svensk rätt motsvaras av reglerna om avvisning med omedelbar verkställighet.

Vid genomförandet av det omarbetade asylprocedurdirektivet konstaterades att enligt gällande rätt var det bl.a. möjligt att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad om sökandens uppgifter saknade trovärdighet eller om sökanden lämnat otillräckliga uppgifter. Det bedömdes att grunden att uppgifterna saknar trovärdighet överensstämmer med direktivet (artikel 31.8 e). Den andra grunden, att sökanden lämnat otillräckliga uppgifter, fanns med i det tidigare asylprocedurdirektivet men hade tagits bort i det omarbetade direktivet. Det konstaterades dock att enligt det omarbetade direktivet får en ansökan anses uppenbart ogrundad om sökanden endast tagit med uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt att betraktas som en person som har behov av internationellt skydd (artikel 31.8 a). Med hänsyn till detta och att utrymmet för att anse en ansökan som uppenbart ogrundad är mycket begränsat bedömdes svensk rätt även i denna del vara förenlig med direktivet. Ordalydelsen av 8 kap. 19 § Util justerades på så sätt att det numera är preciserat vilka omständigheter som kan ligga till grund för att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad, närmare bestämt om de uppgifter som utlänningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet (prop. 2016/17:17 s. 69–71).

4.2 Migrationsverkets tillämpning och EU-domstolens dom i mål C-404/17

Tidigare har Migrationsverket bl.a. bedömt ansökningar som uppenbart ogrundade och fattat beslut om avvisning med omedelbar verkställighet i asylärenden där landinformation visat att det funnits ett godtagbart myndighetsskydd i hemlandet och sökanden inte har kunnat motbevisa att skyddet varit godtagbart även för honom eller henne eller inte framfört skäl som varit tillräckliga för att få internationellt skydd. Migrationsverket upphörde dock med denna tillämpning efter att EU-domstolen den 25 juli 2018 meddelat dom i mål C-404/17 (A mot Migrationsverket). I målet hade Migrationsverket fattat beslut om avvisning med omedelbar verkställighet på grund av att en ansökan ansågs som uppenbart ogrundad. Efter att beslutet överklagats hade Förvaltningsrätten i Malmö (migrationsdomstolen) begärt förhandsavgörande från EU-domstolen. EU-domstolen fann i sitt avgörande att det omarbetade asylprocedurdirektivet inte medger att en ansökan anses som uppenbart ogrundad i ett sådant fall som var aktuellt, där det av landinformation framgår att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att ett internationellt skydd ska beviljas, när den medlemsstat i vilken ansökan lämnats in inte har antagit några bestämmelser för att genomföra direktivets regler om säkra ursprungsländer. Domstolen konstaterade att direktivets regler om säkra ursprungsländer innebär att om en sökande kommer från ett land som fastställs vara ett säkert ursprungsland presumeras att det finns ett tillräckligt skydd i ursprungslandet. Denna

presumtion kan motbevisas av sökanden om han eller hon redogör för tvingande skäl avseende hans eller hennes särskilda situation. I avsaknad av sådana tvingande skäl finns det möjlighet att avslå ansökan som uppenbart ogrundad (artiklarna 31.8, 32.2, 36 och 37). En medlemsstat som, liksom Sverige, inte har infört direktivets regler om säkra ursprungsländer kan enligt EU-domstolen inte återropa denna motbevisbara presumtion. Domstolen konstaterade även att i det omarbetade asylprocedurdirektivet nämns inte, till skillnad från i det första asylprocedurdirektivet, den situation att en sökande lämnat ”otillräckliga” uppgifter som en grund för att anse en ansökan som uppenbart ogrundad. Efter EU-domstolens dom beslutade Migrationsverket om ett rättsligt ställningstagande där det anges att det inte längre kan fattas beslut om avvisning med omedelbar verkställighet i ärenden där en sökande inte har rätt till skydd på grund av att det bedöms finnas ett tillräckligt skydd av myndigheterna i hemlandet, eller asylskälen i övrigt bedöms vara otillräckliga (SR 43/2018).

5 Regler om säkra ursprungsländer i svensk rätt

5.1 Behovet av ändrade regler

Regeringens bedömning: Det finns behov av att införa regler om säkra ursprungsländer i svensk rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna, bl.a. *Migrationsverket*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Polismyndigheten*, *Säkerhetspolisen*, *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Justitiekanslern*, *Domstolsverket*, *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Diskrimineringsombudsmannen*, delar eller har inte några synpunkter på bedömningen. Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Rädda Barnen*, *RFSL* och *Amnesty International*, är negativt inställda till att införa regler om säkra ursprungsländer. *Asylrättscentrum* och Sveriges advokatsamfund ifrågasätter om ett införande av regler om säkra ursprungsländer kommer att bidra till harmonisering inom EU. Sveriges advokatsamfund anser att om Sverige inför regler om säkra ursprungsländer på nationell nivå innan förhandlingarna inom EU har avslutats, finns en risk att harmoniseringen försvåras. Sveriges advokatsamfund ifrågasätter också om det finns ett tillräckligt faktaunderlag för promemorians bedömning. Bland annat *Röda Korset* påpekar att sekundära förflyttningar ofta har andra orsaker än medlemsstaternas eventuella förteckningar över säkra ursprungsländer.

Skälen för regeringens bedömning: EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17 har inneburit att Migrationsverkets möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om

avvisning med omedelbar verkställighet har begränsats betydligt. Migrationsverket fattar inte längre sådana beslut i ärenden där en sökande inte har rätt till skydd på grund av att det bedöms finnas ett tillräckligt skydd av myndigheterna i hemlandet, eller asylskälen i övrigt bedöms vara otillräckliga. Migrationsverket fattar dock fortfarande sådana beslut i asylärenden där sökanden endast åberopar uppgifter som saknar betydelse för prövningen av om det finns skyddsbehov, exempelvis endast ekonomiska eller sociala skäl som inte kan anses utgöra skyddsskäl, eller om det står klart att utlänningsuppgifter är oriktiga eller osanna i alla relevanta delar (jfr Migrationsverkets rättsliga ställningstagande SR 43/2018). Statistik från Migrationsverket visar att det har skett en markant nedgång av antalet beslut om avvisning med omedelbar verkställighet efter EU-domstolens dom. Antalet beslut om avvisning med omedelbar verkställighet till hemlandet minskade från 1 540 beslut under 2017 till 1 115 beslut under 2018 och 174 beslut under 2019 (Migrationsverkets årsredovisning 2019, bilaga 13).

Det är inte rimligt att en sökande som uppenbart saknar skyddsbehov tillåts stanna kvar i landet i avvaktan på att beslutet om avvisning vinner laga kraft, bl.a. på grund av de ekonomiska konsekvenser som det innebär för samhället. I sådana ärenden bör verkställigheten av avvisningsbeslutet i stället ske så snart som möjligt. För att ge Migrationsverket motsvarande möjligheter som före EU-domstolens dom att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet när sökanden uppenbart saknar skyddsbehov behöver Sverige genomföra det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer. Genom utökade möjligheter att fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet kan tiderna i mottagandet minska. *Migrationsverket* anför också att en ordning med regler om säkra ursprungsländer skulle underlätta för verket att göra ytterligare prioriteringar i sin handläggning. Regler om säkra ursprungsländer kan även öka förutsebarheten för den enskilde och dämpa falska förhoppningar om att asyl ska beviljas.

Det pågår förhandlingar på EU-nivå gällande regler om säkra ursprungsländer och en gemensam förteckning över sådana länder. Kommissionen presenterade ett förslag till en sådan förteckning 2015 i en ny förordning men förhandlingarna avstannade 2016 och har inte återupptagits. Samma år, dvs. 2016, presenterade kommissionen ett förslag till en asylprocedurförordning som ska ersätta det omarbetade asylprocedurdirektivet. Enligt förslaget ska det finnas en förteckning över säkra ursprungsländer som en bilaga till förordningen. Förhandlingarna om förordningen har ännu inte avslutats. Till skillnad från bl.a. *Sveriges advokatsamfund* anser regeringen att om Sverige, i likhet med vad många andra medlemsstater gjort, genomför det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer skulle det kunna underlätta den ytterligare harmonisering som förbereds inom EU. Även om det som *Röda Korset* och *Asylrättscentrum* påpekar ofta finns andra skäl till sekundära förflyttningar, exempelvis familjeband och skillnader i nationell praxis, kan ett införande av regler om säkra ursprungsländer också motverka sådana förflyttningar.

Regeringen anser sammanfattningsvis att det finns behov av att införa regler om säkra ursprungsländer i svensk rätt.

Regeringens förslag: Det ska införas en definition av begreppet säkert ursprungsland i utlänningslagen. Med säkert ursprungsland ska avses ett land där det allmänt och genomgående inte förekommer förföljelse, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller hot på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt. Vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland ska den rättsliga situationen och de politiska förhållandena i landet beaktas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens men har en något annorlunda språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna är positiva till promemorians förslag eller har inte några invändningar mot det. *Kammarrätten i Stockholm*, *UNHCR:s kontor för norra Europa* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter att uttrycket ”generellt” används i lagtexten i stället för ”allmänt och genomgående” som används i direktivet. UNHCR:s kontor för norra Europa anser att det bör anges i lagtexten att man ska undersöka om landet iakttar principen om non-refoulement och om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel. *Asylrättscentrum*, *Röda Korset* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att det bör anges i lagtexten att risken för indirekt refoulement ska beaktas. *Barnombudsmannen* och *Rädda barnen* understryker vikten av att barnkonventionen och barnspecifika skyddsskäl beaktas.

Skälen för regeringens förslag

En definition av begreppet säkert ursprungsland

Det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer bygger på att medlemsstaten fastställer vilka länder som ska anses vara säkra ursprungsländer (artiklarna 36 och 37). För att kunna fastställa detta behöver det definieras vad som avses med ett säkert ursprungsland. I bilaga 1 till direktivet anges att ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt. Vid denna bedömning ska man bl.a. beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr, särskilt de rättigheter

Prop. 2020/21:71 från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i Europakonventionen,

c) hur landet iakttar principen om ”non-refoulement” i enlighet med 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen),

d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelse av dessa rättigheter och friheter.

Definitionen av begreppet säkert ursprungsland är central i regelverket och ligger bl.a. till grund för vilka länder som kan tas upp på en förteckning över säkra ursprungsländer. Det bör därför tas in en definition av begreppet säkert ursprungsland i utlänningslagen och denna definition bör vara så klar och tydlig som möjligt.

Allmänt och genomgående

Enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska det framgå att det ”allmänt och genomgående” inte förekommer förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling för att ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland. I direktivets skäl 42 anges att fastställandet av ett tredjelands som ett säkert ursprungsland inte garanterar någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det anges också att det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befins skyldiga i det landet. I promemorian anges att uttrycket ”allmänt och genomgående” får uppfattas som det som i svensk rättsordning beskrivs som ”generellt” och att det ska vara fråga om en generellt rådande situation i landet, som även måste ha en viss kontinuitet över tid. Regeringen instämmer i att det ska vara fråga om en generellt rådande situation med viss kontinuitet. Som *Kammarrätten i Stockholm* och *Sveriges advokatsamfund* framför kan dock ”allmänt och genomgående” uppfattas som ett högre ställt krav på situationen i landet än ”generellt” och som framförs av *UNHCR:s kontor för norra Europa* är det viktigt att understryka att skyddet i landet ska vara genomgående. Med hänsyn till detta anser regeringen att uttrycket ”allmänt och genomgående” bör användas i definitionen i utlänningslagen.

Förföljelse

För att ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland krävs vidare enligt bilaga 1 till direktivet att det framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon ”förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU”, dvs. artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning), i fortsättningen kallat det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. I denna artikel anges vad som krävs för att handlingar ska utgöra förföljelse enligt Genèvekonventionen (artikel 9.1), exempel på hur förföljelsen kan ta sig uttryck (artikel 9.2) och att det måste

finnas ett samband mellan den fruktade förföljelsen eller avsaknaden av skydd mot sådan förföljelse och de så kallade förföljelsegrunderna, dvs. ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning (artikel 9.3). Artikeln har inte föranlett några författningsändringar i svensk rätt utan har ansetts motsvara vad som redan framgår av utlänningslagen i fråga om begreppet förföljelse (jfr prop. 2009/10:31 s. 102 och 103 och prop. 2013/14:248 s. 33 och 34). I definitionen av säkert ursprungsland behöver det därför inte hänvisas till artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Begreppet förföljelse förekommer dessutom på flera ställen i utlänningslagen och en hänvisning till det omarbetade skyddsgrundsdirektivet i just detta fall skulle kunna medföra oklarheter kring hur begreppet ska tolkas i de olika bestämmelserna.

Som *Barnombudsmannen* och *Rädda barnen* framför ska barnspecifika skyddsskäl beaktas när man bedömer om ett land ska anses vara säkert eller inte. I artikel 9.2 f i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet anges att förföljelse bl.a. kan ta sig uttryck i barnspecifika handlingar. Som framförs ovan motsvarar utlänningslagens förföljelsebegrepp skrivningarna i artikel 9 och därmed kommer det att följa av definitionen av begreppet säkert ursprungsland att barnspecifika handlingar, t.ex. att barn utsätts för människohandel, könsstympning eller att rekryteras som barnsoldat, ska beaktas när man bedömer om ett land är säkert eller inte. Detta behöver alltså inte anges särskilt i definitionen. Det bör även framhållas att barns situation och rättigheter inte bara ska beaktas i fråga om förföljelse utan givetvis även i fråga om sådan övrig skyddsgrundande behandling som behandlas under nästa rubrik.

Övrig skyddsgrundande behandling

För att det ska vara fråga om ett säkert ursprungsland enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska det inte bara framgå att det inte förekommer förföljelse utan även att det inte förekommer tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt. Denna del av definitionen motsvarar huvudsakligen vad som anges om subsidiärt skyddsbehövande i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. I utlänningslagen finns bestämmelser om denna kategori av skyddsbehövande i 4 kap. 2 § och motsvarande bedömningsgrunder återfinns därmed i denna bestämmelse. I utlänningslagen benämns denna kategori av skyddsbehövande som alternativt skyddsbehövande.

I 4 kap. 2 § UtL används formuleringen ”urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt” i stället för direktivets formulering ”urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt”. För att nå en bättre överensstämmelse med utlänningslagens terminologi bör definitionen utformas på samma sätt som 4 kap. 2 § UtL.

Den rättsliga situationen och de politiska förhållandena

I bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet anges att bedömningen av om ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland ska göras på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska

förhållandena. I promemorian föreslås att detta ska anges i definitionen av ett säkert ursprungsland. Regeringen anser att det är tillräckligt att det i utlänningslagen anges att vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland ska den rättsliga situationen och de politiska förhållandena i landet beaktas. En sådan formulering motsvarar enligt regeringens bedömning de krav som ställs i direktivet i denna del.

Övriga omständigheter att beakta vid bedömningen

Enligt det andra stycket i bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska man vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland bl.a. beakta i vilken utsträckning skydd ges mot förföljelse eller misshandel genom att undersöka vissa uppräknade källor och omständigheter. I den engelska språkversionen av direktivet används ordet "mistreatment" och regeringen delar bedömningen i promemorian att det får antas att det är "illabehandling" som avses och inte "misshandel".

För att bedöma om skydd ges mot förföljelse eller illabehandling ska man enligt bilagan till direktivet bl.a. undersöka landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas. Som framförs ovan ska man vid bedömningen av om ett land är ett säkert ursprungsland bl.a. beakta den rättsliga situationen i landet. Därav följer att man måste undersöka aktuella lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas. Regeringen anser inte att det behöver anges särskilt i lagtexten. Det anges även i bilagan att man ska undersöka hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europakonventionen och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr, hur landet iakttar principen om "non-refoulement" i enlighet med Genèvekonventionen och om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter. Principen om non-refoulement, som finns uttryckt i artikel 33 i Genèvekonventionen, innebär att en stat inte får avvisa eller utvisa en flykting om hans eller hennes liv eller frihet skulle hotas på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning. Enligt regeringen är det givet att de omständigheter som anges ovan är centrala att beakta för att bedöma om landet kan anses vara ett säkert ursprungsland och regeringen anser inte heller att det behöver anges i lagtexten. Regeringen delar därmed inte *UNHCR:s kontor för norra Europa:s* bedömning att det uttryckligen bör anges att man ska beakta hur landet iakttar principen om "non-refoulement" och om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel. Det är dessutom endast fråga om exempel och det finns fler källor och omständigheter som kan vara aktuella att beakta. Exempelvis nämns inte hur landet följer barnkonventionen. Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (lagen [2018:1197] om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter) och liksom *Barnombudsmannen* och *Rädda barnen* vill regeringen understryka vikten av att konventionen beaktas i detta sammanhang. Inte heller nämns EU:s rättighetsstadga eller praxis från relevanta internationella domstolar.

Asylrättscentrum, Röda Korset och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet anser att det bör anges i lagtexten att man vid

bedömningen av om ett land är att betrakta som ett säkert ursprungsland ska beakta risken för indirekt refoulement, dvs. risken för vidarevändning från det bedömda landet till andra länder där skyddsgrundande behandling kan ske. Som framgår ovan ska principen om non-refoulement beaktas när man bedömer om ett land är säkert eller inte och i detta ligger att även risken för indirekt refoulement ska beaktas. Regeringen anser inte att det behöver anges i lagtexten.

5.3 Förteckning över säkra ursprungsländer

Regeringens förslag: Det ska i utlänningslagen införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en förteckning över säkra ursprungsländer.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inte några invändningar mot det. *Asylrättscentrum* och *Migrationsverket* har synpunkter när det gäller vilka typer av länder som skulle kunna bli aktuella att ta upp på förteckningen och *Förvaltningsrätten i Göteborg* anser att det vore önskvärt med en mer ingående vägledning om detta. *Asylrättscentrum* anser t.ex. att en hänvisning enbart till den generella avslagsfrekvensen kan bli missvisande. *Asylrättscentrum* framför vidare att ett land endast bör få sättas upp på förteckningen om hela landet ses som säkert för samtliga medborgare. *UNHCR:s kontor för norra Europa* anser däremot att det borde vara möjligt att undanta vissa persongrupper. Några remissinstanser, bl.a. *Migrationsverket*, *Röda Korset* och *Sveriges advokatsamfund*, tar upp frågan om *Migrationsverkets* dubbla roller om verket ges i uppdrag att besluta om förteckningen. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* och *Asylrättscentrum* framför som en alternativ lösning att *Migrationsverkets* förslag underställs *Migrationsöverdomstolens* prövning. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att det bör vara möjligt för tredje part att överklaga förteckningen över säkra ursprungsländer.

Skälen för regeringens förslag

En förteckning över säkra ursprungsländer

Av det omarbetade asylprocedurdirektivet och EU-domstolens avgörande i mål C-404/17 följer att om en medlemsstat ska införa regler om säkra ursprungsländer måste den anta en förteckning över sådana länder. Bedömningen av om ett land ska tas upp på en sådan förteckning ska utgå från definitionen av ett säkert ursprungsland. För att regelverket ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt är det viktigt att det alltid görs en grundlig genomgång och bedömning innan ett land fastställs vara ett säkert ursprungsland. Endast länder som med säkerhet kan sägas uppfylla definitionen bör kunna sättas upp på förteckningen.

Till skillnad från i det första asylprocedurdirektivet anges det inte i det omarbetade direktivet att det finns en möjlighet för medlemsstaterna att

betrakta endast en del av ett land som säkert, eller att anse att landet eller en del av landet är säkert för en särskild grupp personer. Med hänsyn till detta bedömer regeringen att det omarbetade asylprocedurdirektivet inte ger utrymme för en sådan ordning. *Migrationsverket* framför att det omarbetade direktivet innebär en begränsning i förhållande till vad som gällde före EU-domstolens dom i mål C-404/17 och att t.ex. länder som saknar territoriell kontroll över hela sitt territorium inte kan anses som säkra. Regeringen vill här emellertid understryka att det avgörande för om ett land ska kunna tas upp på förteckningen bör vara om det ”allmänt och genomgående” inte förekommer förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling i landet. Om det efter en helhetsbedömning av situationen i landet framgår att definitionen av ett säkert ursprungsland är uppfyllt bör landet kunna tas upp på förteckningen. Vid bedömningen bör man även beakta situationen för särskilt utsatta grupper.

I promemorian förespråkas en avgränsad och kortare variant av förteckning och det anges att en naturlig utgångspunkt bör vara att undersöka de länder varifrån asylsökande får avslag i hög utsträckning i förhållande till antalet sökande. En annan faktor som lyfts fram som tänkbar utgångspunkt är om EU har undantagit landets medborgare från kravet på att inneha visering. Regeringen anser att de omständigheter som anges i promemorian kan vara aktuella att beakta men delar också *Asylrättscentrums* bedömning att en hänvisning enbart till den generella avslagsfrekvensen kan vara missvisande eftersom vissa grupper kan löpa stor risk för förföljelse eller annan illabehandling även om risken för skyddsgrundande behandling för befolkningen i stort är liten. *Migrationsverket* ifrågasätter om det kommer vara möjligt att ta upp länder varifrån det förekommer enstaka asylsökande per år men där avslagsfrekvensen är hög. *Asylrättscentrum* ser problem ur ett rättssäkerhetsperspektiv om länder som är ovanliga i asylsammanshang tas upp på förteckningen, på grund av brist på landinformation och bristande erfarenhet hos *Migrationsverket* och i domstolarna. Med anledning av detta vill regeringen betona att det självklart ställs samma krav på länder som är ovanligt förekommande och att det avgörande är om definitionen av ett säkert ursprungsland är uppfyllt eller inte. Som anges ovan bör endast länder som med säkerhet kan sägas uppfylla definitionen kunna sättas upp på förteckningen.

I promemorian föreslås att det i utlänningslagen ska anges att förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer. Regeringen delar bedömningen att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet ska beaktas vid framtagandet av föreskrifter om en förteckning över säkra ursprungsländer. Regeringen anser dock inte att detta bör anges i lagtexten.

Migrationsverket bör upprätta förteckningen

För att en ordning med säkra ursprungsländer ska kunna uppfylla de höga kraven på rättssäkerhet som ställs i det svenska asylsystemet måste det göras en kontinuerlig översyn av förteckningen. Det följer också av det omarbetade asylprocedurdirektivet att medlemsstaterna regelbundet ska se över situationen i de länder som fastställts som säkra ursprungsländer

(artikel 37.2). Förteckningen kan komma att behöva justeras omedelbart om situationen i ett land plötsligt skulle förändras och landet därför inte längre bedöms uppfylla definitionen av ett säkert ursprungsland. I en sådan situation är det viktigt att landet tas bort från förteckningen utan dröjsmål. Det anges också i skäl 48 till direktivet att om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättssituationen i ett land som det betecknat som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen genomförs så snart som möjligt och att beteckningen som säkert land ändras vid behov. Med hänsyn till detta bör förteckningen inte införas i lag.

I promemorian görs bedömningen att Migrationsverket bör ges i uppdrag att besluta om förteckningen. Migrationsverket arbetar redan i dag med landinformation och omvärldsanalyser utifrån ett asylrättsligt perspektiv. Verket tar också fram rättsliga ställningstaganden om specifika länder. Migrationsverket bör därför redan ha den kompetens som krävs för att på ett effektivt sätt kunna bedöma vilka länder som ska anses som säkra ursprungsländer. Som *Migrationsverket* anför har verket även goda förutsättningar att tillgodose kraven på kontinuerlig översyn och snabb ändring av förteckningen. Några remissinstanser tar upp frågan om Migrationsverkets dubbla roller om verket ges i uppdrag att besluta om förteckningen. Enligt *Sveriges advokatsamfund* är det mycket tveksamt om det är godtagbart ur rättssäkerhetssynpunkt med en ordning där Migrationsverket både upprättat förteckningen och uppträder som den enskildes motpart i en domstolsprocess. Även *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att en sådan ordning är mindre lämplig. Om Migrationsverket ges i uppdrag att besluta om förteckningen skulle det dock inte vara i egenskap av part utan i egenskap av expertmyndighet. Som påpekas i promemorian kommer det inte heller vara fråga om en bedömning i ett enskilt ärende, utan om en på förhand beslutad förteckning som tas fram på central nivå inom myndigheten. Att ett land finns med på förteckningen innebär vidare inte automatiskt att en sökande som kommer från det landet kommer att få avslag på sin asylansökan utan som framgår nedan måste en individuell prövning av sökandens skäl alltid göras, både av Migrationsverket och överprövande domstol. Regeringen delar mot denna bakgrund promemorians bedömning att Migrationsverket bör ges i uppdrag att besluta om förteckningen. Det bör därför införas ett bemyndigande i utlänningslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en förteckning över säkra ursprungsländer. I detta sammanhang kan det noteras att enligt 10 kap. 13 § regeringsformen ska chefen för det departement som har hand om utrikesärendena hållas underrättad, när en fråga som är av betydelse för förhållandet till en annan stat eller till en mellanfolklig organisation uppkommer hos en statlig myndighet.

Till skillnad mot *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser regeringen inte att det bör införas en möjlighet att överklaga förteckningen över säkra ursprungsländer.

5.4 Uppenbart ogrundade ansökningar och avvising med omedelbar verkställighet

Regeringens förslag: Det ska vara möjligt att anse en asylsökande som uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett land som har tagits upp på en förteckning över säkra ursprungsländer, han eller hon är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare har haft sin vanliga vistelseort där, och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne. Om det även är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund, ska Migrationsverket få besluta om avvising med omedelbar verkställighet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens men har en något annorlunda lagteknisk och språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna, bl.a. *Migrationsverket*, *Polismyndigheten*, *Säkerhetspolisen*, *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Diskrimineringsombudsmannen*, är positiva till förslaget eller har inte några invändningar mot det. Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Rädda Barnen*, *RFSL* och *Amnesty International*, avstyrker eller är negativt inställda till förslaget.

Flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Asylrättscentrum*, *UNHCR:s kontor för norra Europa*, *Rädda Barnen*, *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, *Sveriges kristna råd*, *Amnesty International* och *RFSL*, understryker att rättssäkerheten måste upprätthållas. Flera av dessa framhåller vikten av att den individuella prövningen bibehålls. Några remissinstanser, bl.a. *Asylrättscentrum*, *Röda Korset* och *RFSL Ungdom*, lyfter fram att den enskilde måste få nödvändig information om processen för att kunna tillvarata sin rätt. Flera remissinstanser, bl.a. *Asylrättscentrum*, *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *Amnesty International* och *RFSL*, understryker att samtliga sökanden, även särskilt utsatta sådana, måste få tillfälle att lägga fram alla sina asylskäl, även känsliga skäl som ofta kommer fram sent i processen. *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *Rädda Barnen* och *Sveriges advokatsamfund* framför att det kan bli svårt för sökanden att bryta presumtionen att ett land är säkert, särskilt i avsaknad av ett offentligt biträde.

Rädda barnen och *Asylrättscentrum* ifrågasätter om barns behov kan tillgodoses om promemorians förslag genomförs. *Barnombudsmannen* framhåller vikten av att barnkonventionen beaktas och särskilt barnets bästa och barnets rätt att komma till tals.

Förvaltningsrätten i Göteborg och *Förvaltningsrätten i Malmö* framför vissa språkliga synpunkter i fråga om bestämmelsernas närmare utformning.

En ny grund för att anse en ansökan som uppenbart ogrundad

Migrationsverket får, enligt 8 kap. 19 § UtlL, besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om de uppgifter som utlänningsåberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan). Enligt det omarbetade asylprocedurdirektivet kan en asylansökan även anses uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett land som fastställts vara ett säkert ursprungsland. En risk som flera remissinstanser, bl.a. *Röda Korset*, *RFSL*, *Amnesty International* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, ser med att utnyttja den möjlighet som direktivet ger i detta avseende är att den individualiserade prövningen kan komma att begränsas. För att en asylansökan ska få anses uppenbart ogrundad enligt direktivet krävs dock också att landet, efter en individuell prövning, kan betraktas som säkert för den enskilde sökanden. För detta krävs att sökanden är medborgare i landet eller är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist där och att han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till sökandens särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med det omarbetade skyddsgrundsdirektivet (artiklarna 31.8, 32.2 och 36.1 i det omarbetade asylprocedurdirektivet). Med andra ord innebär detta att om sökanden kommer från ett land som finns med på en förteckning över säkra ursprungsländer är presumtionen att det är säkert för sökanden att återvända till landet men denna presumtion kan brytas genom att sökanden lägger fram allvarliga skäl för att landet inte ska anses som säkert för honom eller henne. Det måste alltså alltid göras en individuell prövning av om landet är säkert för den enskilde sökanden utifrån de omständigheter som sökanden lägger fram. Regeringen anser att den möjlighet som det omarbetade asylprocedurdirektivet ger att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad och besluta om omedelbar verkställighet om den sökande kommer från ett säkert ursprungsland bör utnyttjas. En ny grund för att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad bör därför införas i utlänningslagen.

Några rättssäkerhetsaspekter

Genom att införa regler om säkra ursprungsländer ökar förutsebarheten för den enskilde. Samtidigt är det, som bl.a. framförs av *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *RFSL* och *Amnesty International*, viktigt att samtliga sökande, inklusive särskilt utsatta, har möjlighet att lägga fram alla sina skyddsskäl. För att möjliggöra detta behöver sökanden i ett tidigt skede få klart för sig hur processen ser ut när bestämmelserna om säkra ursprungsländer blir tillämpliga och vad som då ankommer på honom eller henne. Av Migrationsverkets allmänna serviceskyldighet enligt 6 § förvaltningslagen (2017:900) följer att myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. I 8 kap. 10 f § utlänningsförordningen (2006:97) anges också att Migrationsverket i samband med att en utlänningsansökan om uppehållstillstånd som flykting eller som

annan skyddsbehövande ska informera utlänningsmyndigheten om förfarandet och om utlänningsmyndighetens rättigheter och skyldigheter. Informationen ska lämnas på ett språk som utlänningsmyndigheten kan förstå. Om en asylsökande kommer från ett land som finns med på förteckningen över säkra ursprungsländer ankommer det alltså på Migrationsverket att informera sökanden om detta och vad det innebär för den fortsatta processen. Som *Röda Korset* påpekar är det viktigt att informationen ges på ett sådant sätt att den enskilde kan tillgodogöra sig denna.

Regeringen vill vidare betona att utlänningslagens, förvaltningslagens och förvaltningsprocesslagens (1971:291) bestämmelser om handläggning självklart även gäller i ärenden och mål som rör sökande från säkra ursprungsländer. Även Migrationsöverdomstolens praxis i fråga om uppenbart ogrundade ansökningar kommer ha bäring i tillämpliga delar (se t.ex. MIG 2014:22). Det innebär bl.a. att kravet på muntlig handläggning hos Migrationsverket ska upprätthållas, liksom den utredningsskyldighet och de krav på kommunikation som följer av förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen.

I alla ärenden som rör barn måste dessutom barnkonventionen och principerna om barnets bästa och barnets rätt att komma till tals beaktas. Som *Barnombudsmannen* framför kan barn som söker asyl tillsammans med sina föräldrar ha egna asylskäl som behöver utredas. Detta gäller givetvis även när barnet kommer från ett land som tagits upp på en förteckning över säkra ursprungsländer.

Att bryta presumtionen

Presumtionen att ett land som finns med på en förteckning över säkra ursprungsländer är säkert att återvända till kan som anges ovan brytas genom att sökanden lägger fram allvarliga skäl för att landet inte ska anses som säkert för honom eller henne. Vad som utgör allvarliga skäl preciseras inte i det omarbetade asylprocedurdirektivet, men eftersom de allvarliga skälen ska medföra att det aktuella landet inte kan anses vara ett säkert ursprungsland för sökanden måste skälen vara kopplade till förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling som anges i definitionen av ett säkert ursprungsland. *Förvaltningsrätten i Göteborg* anser att det bör övervägas att i utlänningslagen använda uttrycket tillräckliga skäl i stället för allvarliga skäl. Regeringen anser dock att samma uttryck bör användas i utlänningslagen som i direktivet.

EU-domstolen uttrycker i sin dom i mål C-404/17 att presumtionen kan motbevisas om sökanden redogör för tvingande skäl avseende hans eller hennes särskilda situation. Som konstateras i promemorian och som även *Amnesty International* understryker måste skälen givetvis inte vara av mer allvarlig art för att motbevisa presumtionen än vad som normalt krävs för att nå upp till skyddsgrundande behandling. För att ett beslut om avvísning med omedelbar verkställighet ska kunna fattas måste det vara fråga om en uppenbart ogrundad ansökan. Även med beaktande av de skäl som sökanden lägger fram ska det alltså anses uppenbart att det inte finns grund för asyl. Förarbetsuttalanden och praxis gällande nuvarande bestämmelse om uppenbart ogrundade ansökningar och avvísning med omedelbar verkställighet aktualiseras därför i tillämpliga delar även vid prövning enligt den nya grunden om säkra ursprungsländer. Om det krävs mer

ingående överväganden för att bedöma om de skyddsskäl som sökanden för fram är tillräckliga för att bryta presumptionen kan det inte anses uppenbart att asylansökan är ogrundad. Om en ansökan inte kan anses uppenbart ogrundad kan Migrationsverket inte besluta om avvisning med omedelbar verkställighet.

Förvaltningsrätten i Göteborg, *Rädda Barnen* och *Sveriges advokatsamfund* framför att det kan bli svårt för sökanden att bryta presumptionen att landet är säkert att återvända till, särskilt i avsaknad av ett offentligt biträde. Regeringen konstaterar att det visserligen är sökanden som ska lägga fram sådana allvarliga skäl som innebär att ett land som fastställts vara ett säkert ursprungsland och tagits upp på en förteckning över sådana länder inte kan anses säkert för just honom eller henne. Detta innebär dock inte att Migrationsverkets eller migrationsdomstolens utredningsskyldighet försvinner. Som anges ovan ska förvaltningslagens och förvaltningsprocesslagens regler om Migrationsverkets respektive domstolens utredningsskyldighet självklart tillämpas även i dessa ärenden och mål.

5.5 Inga ändringar i fråga om verkställighet

Regeringens bedömning: Det finns inget behov av ändringar i utlänningslagens regler om verkställighet av avvisningsbeslut med anledning av förslagen i denna proposition.

Promemorians bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna är positiva till bedömningen eller har inte några invändningar. *Rädda barnen*, *Sveriges advokatsamfund*, *Sveriges kristna råd*, *Förvaltningsrätten i Luleå*, *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Asylrättscentrum* efterfrågar en översyn av reglerna om verkställighet med anledning av EU-domstolens dom i mål C-181/16 (Gnandi) och Migrationsverkets tolkning av denna dom. De framför att reglerna om verkställighet inte överensstämmer med domen och Migrationsverkets tolkning.

Skälen för regeringens bedömning: Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flyktning eller annan skyddsbehövande är huvudregeln enligt 12 kap. 8 a § UtL att ett beslut om avvisning eller utvisning inte får verkställas innan det fått laga kraft. Det innebär att sökanden som huvudregel får stanna kvar i landet tills eventuella överklagandeprocesser har avslutats. Har Migrationsverket beslutat om avvisning med omedelbar verkställighet gäller däremot enligt utlänningslagen att avvisningen får verkställas redan när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits av Migrationsverket. Om beslutet överklagas ska dock den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet även pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition) och beslutet får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. I förarbetena till bestämmelsen uttalas att med hänsyn till vikten av en effektiv process får det förväntas att domstolen som har att göra prövningen gör detta skyndsamt (prop. 2016/17:17 s. 84). För ensamkommande barn gäller särskilda regler som innebär att ett

avvisningsbeslut aldrig får verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet. Reglerna om vad som gäller för beslut om avvisning med omedelbar verkställighet efter överklagande och i fråga om ensamkommande barn infördes i utlänningslagen i samband med att det omarbetade asylprocedurdirektivet genomfördes i svensk rätt (prop. 2016/17:17 s. 78–87). Samma regler om verkställighet som i dag gäller när beslut om avvisning med omedelbar verkställighet fattas bör gälla när sådana beslut fattas för att sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Det behövs inte några särskilda författningsåtgärder för att åstadkomma detta.

Som framgår av promemorian kan verkställighetsarbetet komma att påverkas av EU-domstolens dom den 19 juni 2018 i mål C-181/16 (Gnandi) och Migrationsverkets tolkning av denna dom. I ett rättsligt ställningstagande från Migrationsverket anges att till följd av domen får inga verkställighetsåtgärder vidtas från det att avvisningsbeslutet har fattats, under överklagandefristen och om personen överklagar, fram till dess att migrationsdomstolen beslutat i inhibitionsfrågan (SR 43/2018). Verkställighetsarbetet kan komma att fördröjas något till följd av detta. Några remissinstanser efterfrågar en översyn av reglerna om verkställighet med anledning av EU-domstolens dom och Migrationsverkets tolkning av denna. Regeringen konstaterar att det saknas beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärende göra en sådan översyn.

5.6 Inga ändringar i fråga om offentligt biträde

Regeringens bedömning: Det finns inget behov av ändringar i utlänningslagens regler om offentligt biträde med anledning av förslagen i denna proposition.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna är positiva till bedömningen eller har inte några invändningar. *Asylrättscentrum, UNHCR:s kontor för norra Europa, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Amnesty International, RFSL, Sveriges kristna råd* och *Röda korset* förespråkar att sökande från säkra ursprungsländer ska ha rätt till eller presumeras ha rätt till ett offentligt biträde. *Rädda barnen* anser att barnfamiljer ska ha rätt till offentligt biträde. *Sveriges advokatsamfund* och Amnesty International framför att det är viktigt med rättssäkra rutiner för att tidigt fånga upp eventuella behov av biträde. Asylrättscentrum anser att det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om sökande i behov av särskilda förfarandegarantier bör införlivas i svensk rätt.

Skälen för regeringens bedömning: Av 18 kap. 1 § första stycket UtL framgår att offentligt biträde ska förordnas i ett antal särskilt angivna fall under förutsättning att det inte måste antas att behov av biträde saknas. Offentligt biträde ska bl.a. förordnas för den som åtgärden avser i mål och ärenden om avvisning eller utvisning. Av tidigare förarbeten framgår att behov av biträde kan anses saknas om det är uppenbart att någon grund för uppehållstillstånd inte finns och det inte finns hinder mot att utlännen avvisas eller utvisas till sitt hemland (jfr prop. 1977/78:90 s. 67). Vid

genomförandet av det omarbetade asylprocedurdirektivet konstaterades att direktivet medger att biträde inte beviljas om ett överklagande saknar rimliga utsikter till framgång och därmed bl.a. ger utrymme för att neka offentligt biträde vid uppenbart ogrundade ansökningar eller överklaganden (jfr prop. 2016/17:17 s. 54 och 55). I direktivet finns inte några särskilda regler om rätten till offentligt biträde när den sökande kommer från ett säkert ursprungsland.

En del remissinstanser, bl.a. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet*, *Amnesty International*, *RFSL* och *Röda korset*, förespråkar att sökanden från säkra ursprungsländer ska ha rätt till eller presumeras ha rätt till ett offentligt biträde. Som framgår ovan är det upp till den sökande som kommer från ett land som tagits upp på förteckningen över säkra ursprungsländer att bryta presumptionen att landet är säkert att återvända till. Migrationsverkets och migrationsdomstolarnas utredningsansvar gäller dock fortfarande och av Migrationsverkets allmänna serviceskyldighet enligt 6 § förvaltningslagen följer att myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta tillvara sina intressen. Regeringen anser därför att det inte finns något behov av särskilda regler om offentligt biträde för ärenden som rör säkra ursprungsländer. Enligt befintliga bestämmelser måste det också göras en prövning i det enskilda fallet om sökanden behöver ett offentligt biträde eller inte. Som framförs i promemorian kan ett sådant behov finnas t.ex. när det är fråga om en asylsökande som till följd av sjukdom eller annat liknande skäl inte ens med tolk kan förväntas utföra sin talan på ett ur rättssäkerhetssynpunkt betryggande sätt. Som *Sveriges Advokatsamfund* framför är det av stor vikt att behovet av offentligt biträde uppmärksammas tidigt.

Av 18 kap. 1 § andra stycket UtL följer att offentligt biträde alltid ska förordnas för ett ensamkommande barn som har ansökt om uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov. Denna ordning bör även gälla för ensamkommande barn som kommer från länder som finns upptagna på förteckningen över säkra ursprungsländer. När det gäller barn som söker asyl tillsammans med sina föräldrar anser regeringen att det inte finns något sådant särskilt behov av offentligt biträde som motiverar en särreglering för ärenden som rör säkra ursprungsländer.

Asylrättscentrum anser att det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om sökande i behov av särskilda förfarandegarantier bör införlivas i svensk rätt. Vid genomförandet av direktivet gjordes bedömningen att bestämmelserna om sökande i behov av särskilda förfarandegarantier inte krävde några författningsändringar. Regeringen anförde då bl.a. att i asylärenden har Migrationsverket en långtgående utredningsskyldighet och ansvaret är större än i många andra ansökningsärenden. Utredningsskyldigheten blir givetvis också än mer långtgående i fall då den enskilde har svårigheter att föra sin talan. Varje förvaltningsmyndighet har även en serviceskyldighet. Av utredningsskyldigheten och serviceskyldigheten följer att Migrationsverket ska ge sökanden stöd och vägledning under asylprocessen. I detta ligger också en skyldighet för Migrationsverket att uppmärksamma om en sökande, på grund av vissa individuella omständigheter, har behov av någon extra stödåtgärd samt att i rimlig utsträckning tillgodose detta. Det åligger Migrationsverket att på ett så tidigt stadium som möjligt försöka identifiera

sökande som kan vara i behov av särskilda förfarandegarantier (prop. 2016/17:17 s. 56–59). Regeringen gör inte nu någon annan bedömning och anser därför att det inte behövs några författningsåtgärder med anledning av det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om sökande i behov av särskilda förfarandegarantier.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2021.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer endast delvis med regeringens. I promemorian föreslås att bestämmelserna med definition av begreppet säkert ursprungsland och ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få besluta om en förteckning över säkra ursprungsländer ska träda i kraft den 1 november 2020 och att regeringen ska få besluta att sätta övriga bestämmelser i kraft när det har beslutats om en förteckning över säkra ursprungsländer.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna är positiva till promemorians förslag eller har inte några invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Med beaktande av den tid som behövs för den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet bör tidpunkten för ikraftträdande bestämmas till den 1 maj 2021. Vid denna tidpunkt kommer bemyndigandet att meddela föreskrifter om en förteckning över säkra ursprungsländer att bli tillämpligt. Först när bemyndigandet har utnyttjats och det har beslutats om en förteckning över säkra ursprungsländer kommer det att bli möjligt för Migrationsverket att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad när sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Regeringen anser inte att det behövs separata ikraftträdandetidpunkter för de olika bestämmelserna.

Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

7 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen medför att statens kostnader för mottagande av asylsökande minskar. Förslagen medför inte några kostnader för Migrationsverket eller migrationsdomstolarna som inte kan hanteras inom befintliga anslag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen. *Domstolsverket* lyfter fram den generellt ansträngda ekonomiska situationen vid migrationsdomstolarna. *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *Förvaltningsrätten i Luleå* och *Förvaltningsrätten i Malmö* framför att förslagen kan medföra fler förtursmål vilket är mer resurskrävande. Förvaltningsrätten i Luleå framför att målen kommer att bli mer tungarbetade eftersom klagandena inte kan förväntas ha hjälp av ett offentligt biträde. *Sveriges advokatsamfund* menar att förslagen kommer att kräva betydande arbetsinsatser och ifrågasätter eventuella effektivitetsvinster. *Asylrättscentrum*, *Rädda barnen* och *RFSL* betonar att ett införande av regler om säkra ursprungsländer ställer krav på utbildning och kompetens. *Barnombudsmannen*, *Rädda barnen* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har synpunkter på barnkonsekvensanalysen.

Skälen för regeringens bedömning

Ekonomiska konsekvenser

Syftet med regeringens förslag är att Migrationsverket ska få motsvarande möjligheter att fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet som före EU-domstolens dom i mål C-404/17. Förslagen innebär att Migrationsverket ska kunna fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet i ärenden där sökanden kommer från ett land som finns med på en förteckning över säkra ursprungsländer och det aktuella landet efter en individuell prövning kan betraktas som säkert för honom eller henne. Dessa sökanden kommer normalt sett inte ges rätt att stanna kvar i landet under prövning i tre instanser och i enlighet med vad *Migrationsverket* framför kan vistelsetiden i Sverige och i mottagandet därför förväntas bli kortare. Förslagen bedöms därmed medföra att statens kostnader för mottagande av asylsökande minskar.

I syfte att effektivisera sin handläggning har Migrationsverket infört en kategorisering av asylärenden i olika s.k. spår. Ett av dessa spår innefattar ärenden som kan handläggas snabbt, bl.a. ogrundade ansökningar och ärenden där sökanden kommer från vissa länder med hög avslagsandel. En del av de länder som hanteras i detta spår skulle enligt Migrationsverket kunna uppfylla kraven på säkra ursprungsländer men i det nuvarande spåret finns det också länder som sannolikt inte uppfyller dessa krav. Enligt Migrationsverket skulle en förteckning över säkra ursprungsländer underlätta för verket att göra ytterligare prioriteringar i sin handläggning. Regeringen bedömer därför att förslagen sannolikt kan medföra viss ytterligare förkortning av handläggningstiderna i ärenden som rör sökande från länder som tas upp på en förteckning över säkra ursprungsländer. Som Migrationsverket framför kan förslagen även leda till ett minskat antal ansökningar från vissa grupper som kan anse det utsiktslöst att ansöka om asyl i Sverige.

Hur många sökande som kommer att avvisas med omedelbar verkställighet och hur stora besparingarna kommer att bli till följd av förslagen är svårt att beräkna. Detta är bl.a. beroende av vilka länder som tas upp på förteckningen över säkra ursprungsländer, hur många asylsökande som kommer till Sverige från dessa länder och vilken eventuell effekt de föreslagna reglerna har på tillströmningen av nya

sökanden. I likhet med Migrationsverket bedömer regeringen att förslagen inte kommer medföra ytterligare kostnader för offentliga biträden.

Som framgår ovan anser regeringen att det bör vara Migrationsverket som upprättar förteckningen över säkra ursprungsländer, vilket inledningsvis innebär visst merarbete för verket. Detta merarbete bör dock inte bli alltför betungande med tanke på det arbete som verket redan i dag bedriver, bl.a. med att hantera landinformation och bedöma säkerhets-situationen i länder utifrån ett asylrättsligt perspektiv. Visst initialt merarbete kan tänkas bestå i framtagandet av rutiner och riktlinjer för att på ett rättssäkert sätt upprätta och tillämpa förteckningen. Även vissa utbildningsinsatser kan krävas. Enligt regeringens bedömning rymms eventuella kostnadsökningar för Migrationsverket inom befintliga anslagsramar.

Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Luleå och Förvaltningsrätten i Malmö framför att förslagen kan medföra fler förtursmål i domstol vilket är mer resurskrävande. Förvaltningsrätten i Luleå framför också att målen kommer att bli mer tungarbetade eftersom klagandena inte kan förväntas ha hjälp av ett offentligt biträde. Regeringen konstaterar att om det krävs några mer ingående överväganden för att bedöma sökandens individuella skyddsskäl kan det inte anses uppenbart att asylansökan är ogrundad. Med hänsyn till detta anser regeringen inte att målen bör bli särskilt tungarbetade. Som anges ovan kan förslagen leda till ett minskat antal asylansökningar från vissa grupper som kan anse det utsiktslöst att söka asyl i Sverige. Detta kan även innebära att antalet asylmål i domstol minskar. Även om förslagen kan innebära fler förtursmål i domstol bedömer regeringen att eventuella kostnadsökningar för migrationsdomstolarna bör kunna hanteras inom befintliga anslagsramar.

Konsekvenser för barn

Enligt barnkonventionen, som sedan den 1 januari 2020 gäller som svensk lag, ska konsekvenserna för barn redovisas i alla åtgärder som påverkar barn. När det gäller ensamkommande barn är beslut om avvising med omedelbar verkställighet mycket ovanliga och regeringens förslag förväntas därför inte få någon större påverkan på barn som saknar vårdnadshavare i landet. I de få ärenden som gäller ensamkommande barn kommer dock barnet ha rätt till ett offentligt biträde och det finns särskilda regler om verkställigheten. I alla ärenden som rör barn måste vidare principen om barnets bästa liksom principen om barnets rätt att komma till tals beaktas. Barn som söker asyl tillsammans med sina föräldrar kan ha egna asylskäl som behöver utredas. Detta gäller givetvis även när barnet kommer från ett land som tagits upp på förteckningen över säkra ursprungsländer. Vidare ska, som framgår ovan, barns särskilda situation och rättigheter beaktas vid bedömningen av om ett land ska tas upp på förteckningen över säkra ursprungsländer.

Konsekvenser för jämställdheten

Det är fler pojkar och män än flickor och kvinnor som söker asyl i Sverige. Fler pojkar och män än flickor och kvinnor kommer därför att omfattas av förslagen.

Förslagen bedöms inte ha någon miljöpåverkan.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

1 kap.

Säkert ursprungsland

6 a § *Med säkert ursprungsland avses i denna lag ett land där det allmänt och genomgående inte förekommer förföljelse, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller hot på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt. Vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland ska den rättsliga situationen och de politiska förhållandena i landet beaktas.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en förteckning över länder som uppfyller definitionen i första stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller en definition av begreppet säkert ursprungsland och ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en förteckning över säkra ursprungsländer. Övervägandena finns i avsnitten 5.2 och 5.3. Paragrafen genomför artikel 37.1 i det omarbetade asylprocedurdirektivet och bilaga 1 till direktivet.

I *första stycket* definieras begreppet säkert ursprungsland. Med ”allmänt och genomgående” avses att det ska vara fråga om en allmänt rådande situation i landet, att de bedömda förhållandena ska gälla genomgående och att situationen i landet ska ha en viss kontinuitet. Begreppet förföljelse har samma innebörd som i 4 kap. 1 § och uttrycken tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt har samma innebörd som i 4 kap. 2 §. Förarbeten och praxis avseende dessa bestämmelser kan därför användas som vägledning vid bedömningen av om ett visst land är ett säkert ursprungsland. När man bedömer om ett land är säkert eller inte ska principen om non-refoulement beaktas. I detta ligger att även risken för indirekt refoulement ska beaktas, dvs. risken för vidareändning från det bedömda landet till andra länder där skyddsgrundande behandling kan ske. Det är inte möjligt att endast betrakta en del av ett land som säkert, eller att endast anse att landet eller en del av landet är säkert för vissa samhällsgrupper. Enligt andra meningens ska den rättsliga situationen och de politiska förhållandena i landet beaktas vid bedömningen av om ett land ska anses vara ett säkert ursprungsland. Att den rättsliga situationen ska beaktas innebär bl.a. att man ska beakta

lagstiftningen i landet, hur lagstiftningen tillämpas och hur landet lever upp till internationella konventioner.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en förteckning över länder som uppfyller definitionen av ett säkert ursprungsland i första stycket. För att ett land ska kunna tas upp på förteckningen krävs att det allmänt och genomgående inte förekommer förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling i landet. Om det efter en helhetsbedömning av situationen i landet framgår att definitionen av ett säkert ursprungsland är uppfylld kan landet tas upp på förteckningen. Vid bedömningen ska man även beakta situationen för särskilt utsatta grupper, exempelvis kvinnor eller HBTQ-personer. Endast länder som efter en grundlig genomgång och bedömning med säkerhet kan sägas uppfylla definitionen ska komma i fråga för att sättas upp på förteckningen.

8 kap.

19 § Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan). Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

Det får endast anses uppenbart att det inte finns grund för asyl om

1. utlänningens uppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan,

2. utlänningens uppgifter saknar tillförlitlighet, eller

3. utlänningen kommer från ett säkert ursprungsland enligt en sådan förteckning som avses i 1 kap. 6 a §, och han eller hon

a) är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare har haft sin vanliga vistelseort där, och

b) inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Paragrafen behandlar Migrationsverkets möjligheter att anse en ansökan som uppenbart ogrundad och besluta om avvisning med omedelbar verkställighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.4. Genom ändringarna i paragrafen genomförs artiklarna 32.2 och 36 samt delvis artikel 46.6 i det omarbetade asylprocedurdirektivet.

I *andra stycket*, som är nytt, anges på vilka grunder en asylansökan får anses uppenbart ogrundad. *Andra stycket 1 och 2* motsvarar hittillsvarande reglering i första stycket gällande när en asylansökan får anses uppenbart ogrundad. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Enligt *andra stycket 3* får en asylansökan anses uppenbart ogrundad om utlänningen kommer från ett säkert ursprungsland. För att en asylansökan ska få anses som uppenbart ogrundad på den grunden krävs att landet finns med på en sådan förteckning över säkra ursprungsländer som avses i 1 kap. 6 a § och att utlänningen antingen är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare haft sin vanliga vistelseort där. Om ett land finns med på en förteckning över säkra ursprungsländer ska landet

presumeras vara säkert att återvända till men utlänningen kan bryta presumptionen genom att lägga fram allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland för honom eller henne. De allvarliga skälen ska gälla sådan skyddsgrundande behandling som anges i definitionen av begreppet säkert ursprungsland i 1 kap. 6 a §, dvs. förföljelse, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller hot på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt. Utlänningens individuella skäl ska bedömas med beaktande av att landet i ett generellt hänseende har ansetts vara ett säkert land att återvända till. Utgångspunkten vid den individuella prövningen ska därför vara att landet är säkert också för utlänningen. Om det även efter beaktande av de individuella skälen och mot bakgrund av utredningen och aktuell landinformation framstår som klart att landet är säkert för sökanden att återvända till har han eller hon inte lagt fram sådana allvarliga skäl som krävs för att bryta presumptionen. Därmed kan det anses uppenbart att det inte finns grund för asyl. Om det även är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund får Migrationsverket enligt första stycket besluta om avvisning med omedelbar verkställighet. Om det krävs mer ingående överväganden för att bedöma om de skyddsskäl som sökanden för fram är tillräckliga för att bryta presumptionen kan det inte anses uppenbart att asylansökan är ogrundad.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2013/32/EU

av den 26 juni 2013

om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 78.2 d,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Ett antal väsentliga ändringar bör göras av rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus ⁽³⁾. Av tydlighetsskäl bör det direktivet omarbetas.
- (2) En gemensam asylpolitik, inklusive ett gemensamt europeiskt asylsystem, är en del av Europeiska unionens målsättning att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för dem som av olika omständigheter legitimt tvingas söka skydd inom unionen. En sådan politik bör bygga på principerna om solidaritet och rättvis fördelning av ansvar, inklusive ekonomiska konsekvenser, mellan medlemsstaterna.

(3) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem, grundat på en fullständig och allomfattande tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (nedan kallad *Genèvekonventionen*), och på så sätt bekräfta principen om "non-refoulement" och på så sätt säkerställa att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse.

(4) I slutsatserna från Tammerfors fastställs att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör omfatta gemensamma normer för rättvisa och effektiva asylförfaranden i medlemsstaterna och, på längre sikt, unionsbestämmelser som leder till ett gemensamt asylförfarande i unionen.

(5) Den första etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet slutfördes genom antagandet av relevanta rättsakter enligt fördragen, däribland direktiv 2005/85/EG, som utgjorde en första åtgärd i fråga om asylförfaranden.

(6) Vid Europeiska rådets möte den 4 november 2004 antogs Haagprogrammet, som anger de mål som skulle genomföras för området med frihet, säkerhet och rättvisa för perioden 2005–2010. I Haagprogrammet uppmanades Europeiska kommissionen i detta avseende att slutföra utvärderingen av den första etappens instrument, och att förelägga Europaparlamentet och rådet den andra etappens instrument och åtgärder. I enlighet med Haagprogrammet är målet med att inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem att fastställa ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status som gäller i hela unionen.

(7) I den europeiska pakt för invandring och asyl, som antogs den 16 oktober 2008, konstaterade rådet att skillnaderna fortfarande är stora mellan medlemsstaterna när det gäller beviljande av skydd och efterlyste nya initiativ, däribland ett förslag om att införa ett enda asylförfarande med gemensamma garantier, och därigenom slutföra inrättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet i enlighet med Haagprogrammet.

⁽¹⁾ EUT C 24, 28.1.2012, s. 79.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 6 april 2011 (EUT C 296 E, 2.10.2012, s. 184) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 6 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ EUT L 326, 13.12.2005, s. 13.

- (8) Vid Europeiska rådets möte den 10–11 december 2009 antogs Stockholmsprogrammet, som upprepade åtagandet att uppnå målet att till 2012 skapa ett gemensamt område för skydd och solidaritet grundat på ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för dem som beviljats internationellt skydd, med höga skyddsnivåer och rättvisa och ändamålsenliga förfaranden. I Stockholmsprogrammet fastställdes att personer som är i behov av internationellt skydd måste garanteras tillgång till rättssäkra och effektiva asylförfaranden. Enligt Stockholmsprogrammet bör individer erbjudas likvärdig behandling i fråga om förfaranderegler och fastställande av status, oberoende av i vilken medlemsstat deras ansökan om internationellt skydd har lämnats in. Målet är att liknande fall bör behandlas lika och leda till samma resultat.
- (9) De medel som avdelas för Europeiska flyktingfonden samt för Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*) bör användas som stöd för medlemsstaternas ansträngningar när det gäller att genomföra de normer som fastställts för den andra etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet, särskilt för de medlemsstater vars asylsystem utsätts för ett särskilt och oproportionellt hårt tryck, främst på grund av deras geografiska läge eller demografiska situation.
- (10) Vid genomförandet av detta direktiv bör medlemsstaterna ta hänsyn till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret.
- (11) För att säkerställa en uttömmande och effektiv prövning av de sökandes behov av internationellt skydd i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehålllet i det beviljade skyddet⁽¹⁾ bör unionsramen för hur internationellt skydd beviljas eller återkallas utgå från konceptet med ett enda förfarande.
- (12) Huvudsyftet med detta direktiv är att ytterligare utveckla miniminormerna för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd för att inrätta ett gemensamt europeiskt asylförfarande i unionen.
- (13) Tillnärmningen av reglerna om förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd bör bidra till att begränsa sekundära förflyttningar för personer som ansöker om internationellt skydd mellan medlemsstaterna
- när sådana förflyttningar motiveras av skillnader i de rättsliga ramarna och att skapa likvärdiga villkor för medlemsstaternas tillämpning av direktiv 2011/95/EU.
- (14) Medlemsstaterna bör få införa eller bibehålla förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som ansöker om internationellt skydd i en medlemsstat, om en sådan ansökan anses bygga på förutsättningen att personen i fråga är i behov av internationellt skydd i den mening som avses i direktiv 2011/95/EU.
- (15) När det gäller behandlingen av personer som omfattas av detta direktiv är medlemsstaterna bundna av sina skyldigheter enligt de internationella rättsliga instrument som de är parter i.
- (16) Det är av yttersta vikt att beslut om alla ansökningar om internationellt skydd fattas på grundval av fakta och, i första instans, av myndigheter vars personal har lämpliga kunskaper eller har erhållit nödvändig utbildning om internationellt skydd.
- (17) För att säkerställa att ansökningar om internationellt skydd prövas och beslut fattas objektivt och opartiskt är det nödvändigt att personal som utför uppgifter inom ramen för de förfaranden som avses i detta direktiv gör detta med vederbörlig respekt för tillämpliga etiska principer.
- (18) Det ligger i såväl medlemsstaternas som de som ansöker om internationellt skydds intresse att beslut om ansökningar om internationellt skydd fattas så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.
- (19) I syfte att förkorta den totala tidsåtgången för förfarandet i vissa fall bör medlemsstaterna i enlighet med sina nationella behov kunna vara flexibla och prioritera prövningen av en viss ansökan genom att behandla den före andra, tidigare inkomna ansökningar, utan att frångå de för förfarandet normalt tillämpliga tidsfristerna, principerna och garantierna.
- (20) Under klart angivna omständigheter där det är sannolikt att en ansökan är ogrunderad eller där det föreligger allvarlig oro för den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen bör medlemsstaterna kunna påskynda prövningen, särskilt genom att införa kortare men rimliga tidsfrister för vissa steg i förfarandet, utan att det påverkar en adekvat och fullständig prövning eller sökandens faktiska tillgång till de grundläggande principer och garantier som föreskrivs i detta direktiv

⁽¹⁾ EUT L 337, 20.12.2011, s. 9.

- (21) Så länge en sökande kan uppvisa godtagbara skäl bör avsaknad av handlingar vid inresan eller användning av förfälskade handlingar i sig inte automatiskt medföra gränsföranden eller påskyndade förfaranden.
- (22) Det ligger också i såväl medlemsstaternas som de sökandes intresse att säkerställa en korrekt bedömning av det internationella skyddsbehovet redan i första instans. Därför bör sökande i första instans erbjudas kostnadsfri information om de rättsliga förutsättningarna och förfarandet, med hänsyn till deras särskilda omständigheter. Tillhandahållandet av sådan information bör bland annat göra det möjligt för sökande att förstå förfarandet bättre och därmed hjälpa dem att följa gällande regler. Det skulle vara oproportionellt att begära att medlemsstaterna tillhandahåller sådan information endast via kvalificerade jurister. Medlemsstaterna bör därför ha möjlighet att använda de lämpligaste medlen för att tillhandahålla sådan information, till exempel genom icke-statliga organisationer, personal vid myndigheter eller särskilda statliga organ.
- (23) Sökande som överklagar ett beslut bör på vissa villkor beviljas kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde av personer som enligt nationell rätt är behöriga att tillhandahålla sådana tjänster. Sökande bör dessutom under alla faser av förfarandet ha rätt att på egen bekostnad samråda med juridiska rådgivare och biträden godkända eller tillåtna enligt nationell rätt.
- (24) Begreppet allmän ordning kan bland annat omfatta en fällande dom för ett allvarligt brott.
- (25) För att personer som behöver skydd enligt artikel 1 i Genèvekonventionen ska erkännas som flyktingar eller som subsidiärt skyddsbehövande på riktiga grunder, bör alla sökande få faktisk tillgång till förfarandet, möjlighet att samarbeta och effektivt kommunicera med de behöriga myndigheterna för att lägga fram alla relevanta omständigheter i sitt ärende och de förfarandegarantier som krävs för att de ska kunna föra sin talan genom alla skeden av förfarandet. Dessutom bör förfarandet vid prövning av en ansökan om internationellt skydd åtminstone ge sökanden rätt att stanna kvar i avvaktan på beslut av behörig myndighet, rätt till tolk för att kunna lägga fram sin sak när han eller hon hörs av myndigheterna, möjlighet att meddela sig med en företrädare för Förenta nationernas flyktingkommissarie (UNHCR) och med organisationer som tillhandahåller rådgivning till eller biträde för personer som ansöker om internationellt skydd, rätt till korrekt delgivning av beslut och rätt till en saklig och rättslig motivering av beslutet, möjlighet att rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan rådgivare samt rätt att under avgörande skeden i förfarandet informeras om sin rättsliga ställning på ett språk som han eller hon förstår eller rimligen kan förväntas förstå samt, vid ett eventuellt avslag, rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol eller en tribunal.
- (26) För att säkerställa faktisk tillgång till prövning bör tjänstemän som först kommer i kontakt med personer som söker internationellt skydd, i synnerhet tjänstemän som övervakar land- eller sjögränser eller som utför gränskontroller, få relevant information och nödvändig utbildning i hur man känner igen och hanterar ansökningar om internationellt skydd, varvid hänsyn bland annat ska tas till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret. De bör kunna förse sådana tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som befinner sig på medlemsstaternas territorium – även i gränzoner, i territorialvatten eller i transitzoner – och som ansöker om internationellt skydd med relevanta upplysningar om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in. När sökanden befinner sig på medlemsstatens territorialvatten bör de få landstiga och få ansökan prövad i enlighet med detta direktiv.
- (27) Med tanke på att tredjelandsmedborgare och statslösa personer som uttryckt önskan om att ansöka om internationellt skydd är personer som ansöker om internationellt skydd, bör de uppfylla sina skyldigheter och komma i åtnjutande av sina rättigheter enligt detta direktiv och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd⁽¹⁾. I detta syfte bör medlemsstaterna snarast möjligt registrera att dessa personer är personer som ansöker om internationellt skydd.
- (28) För att underlätta tillgången till prövningsförfarandet vid gränsövergångsställen och i anläggningar för förvar bör information göras tillgänglig om möjligheterna att ansöka om internationellt skydd. Den grundläggande kommunikation som krävs för att de behöriga myndigheterna ska kunna förstå om en person vill ansöka om internationellt skydd ska säkerställas genom tolkningsarrangemang.
- (29) Vissa sökande kan vara i behov av särskilda förfarandegarantier bland annat på grund av ålder, kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionshinder, svår sjukdom, mental ohälsa eller sviter av tortyr, våldtäkt eller andra

⁽¹⁾ Se sidan 96 i detta nummer av EUT.

- allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld. Medlemsstaterna bör försöka identifiera sökande i behov av särskilda förfarandegarantier innan beslut fattas i första instans. Dessa sökande bör ges det stöd som behövs, inbegripet tillräckligt med tid, för att de faktiskt ska få tillgång till förfarandena och kunna lägga fram det underlag som krävs för att styrka sin ansökan om internationellt skydd.
- (30) Om en sökande i behov av särskilda förfarandegarantier inte kan ges det stöd som behövs inom ramen för påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör sådana sökande undantas från dessa förfaranden. Behov av särskilda förfarandegarantier av ett slag som skulle kunna förhindra tillämpningen av påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör även innebära att sökanden får ytterligare garantier om hans eller hennes överklagande inte automatiskt har suspensiv verkan, så att rättsmedlet blir effektivt i hans eller hennes särskilda situation.
- (31) Nationella åtgärder för att identifiera och dokumentera symptom på tortyr eller andra allvarliga former av fysiskt eller psykiskt våld, däribland sexuellt våld, i förfaranden som omfattas av detta direktiv får bland annat bygga på principerna för effektiv utredning och dokumentation av tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Istanbulprotokollet).
- (32) För att åstadkomma verklig jämställdhet mellan kvinnliga och manliga sökande bör prövningsförfarandet ta hänsyn till könsrelaterade aspekter. I synnerhet bör personliga intervjuer utformas på ett sätt som gör det möjligt för såväl kvinnliga som manliga sökande att tala om sina erfarenheter i fall som involverar könsrelaterad förföljelse. Komplexa könsrelaterade aspekter bör tillmätas vederbörlig vikt i förfaranden som avser begreppen säkert tredjeland, säkert ursprungsland eller efterföljande ansökan.
- (33) I överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter från 1989 bör barnets bästa komma i främsta rummet när medlemsstaterna tillämpar detta direktiv. Vid bedömningen av vad som är barnets bästa bör medlemsstaterna i synnerhet ta vederbörlig hänsyn till den underärges välbefinnande och sociala utveckling, inklusive hans eller hennes bakgrund.
- (34) Förfaranden för att pröva behovet av internationellt skydd bör göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att göra en noggrann prövning av ansökningar om internationellt skydd.
- (35) Om medlemsstaterna använder sig av kroppsvisitering inom ramen för handläggningen av ansökan bör denna genomföras av en person av samma kön som sökanden. Detta ska inte påverka kroppsvisiteringar som genomförs av säkerhetsskäl på grundval av nationell rätt.
- (36) Om en sökande gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle det vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande. I dessa fall bör medlemsstaterna ha rätt att avvisa ansökan i enlighet med res judicata-principen.
- (37) Vad avser medverkan av personal vid en annan myndighet än den beslutande myndigheten när det gäller att genomföra intervjuer i tid om innehållet i ansökan bör begreppet "i tid" bedömas mot bakgrund av de tidsfrister som anges i artikel 31.
- (38) Många ansökningar om internationellt skydd görs vid gränsen eller i en transitzon i en medlemsstat före ett beslut om sökandens inresa. Medlemsstaterna bör kunna införa rutiner för bedömningen av om en ansökan ska prövas eller ej och/eller sakprövningen som gör det möjligt att fatta beslut om ansökningar på platsen under klart definierade omständigheter.
- (39) När det fastställs huruvida situationen i sökandens ursprungsland allttjämt är osäker bör medlemsstaterna säkerställa att de erhåller exakt och aktuell information från relevanta källor som stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Medlemsstaterna bör säkerställa att ett senareläggande av förfarandets avslutande är fullt förenligt med deras skyldigheter enligt direktiv 2011/95/EU och artikel 41 i stadgan, utan att det påverkar effektiviteten och rättvisan hos förfarandena enligt detta direktiv.
- (40) En nyckelfråga när det gäller att bedöma hur välgrundad en ansökan om internationellt skydd är, är sökandens säkerhet i det egna ursprungslandet. Om ett tredjeland kan anses vara ett säkert ursprungsland bör medlemsstaterna kunna fastställa dess säkerhet och förutsätta att det är säkert för en särskild sökande, såvida han eller hon inte lägger fram motbevis.

- (41) Med tanke på den harmoniseringsnivå som nåtts för när tredjelandsmedborgare och statslösa personer ska betraktas som personer som beviljats internationellt skydd, bör gemensamma kriterier upprättas för att fastställa tredjeländer som säkra ursprungsländer.
- (42) Fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland med avseende på tillämpningen av detta direktiv garanterar inte någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befins skyldiga i det landet. Om en sökande visar att det föreligger giltiga skäl till att anse att landet inte är säkert när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter är det därför viktigt att fastställa landet som säkert inte längre kan anses vara relevant för honom eller henne.
- (43) Medlemsstaterna bör pröva alla ansökningar i sak, det vill säga bedöma om sökanden i fråga har rätt till internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, förutom då det här direktivet föreskriver något annat, särskilt om det är rimligt att anta att ett annat land skulle göra prövningen eller lämna tillräckligt skydd. Medlemsstaterna bör i synnerhet inte vara skyldiga att bedöma sakskalet i en ansökan om internationellt skydd om ett första asylansökan har beviljat sökanden flyktingstatus eller tillräckligt skydd av annat slag och sökanden kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.
- (44) Medlemsstaterna bör inte vara skyldiga att bedöma en ansökan om internationellt skydd i sak om sökanden på grund av tillräcklig anknytning till ett tredjeland enligt definitionen i nationell rätt rimligtvis kan förväntas söka skydd i detta tredjeland, och det finns anledning att anta att sökanden kommer att tillåtas resa in eller resa in på nytt i det landet. Medlemsstaterna bör endast gå vidare på denna grund om denna särskilda sökande skulle vara säker i det berörda tredjelandet. För att undvika sekundära förflyttningar bland sökande bör gemensamma principer fastställas för medlemsstaternas övervägande eller fastställande av säkra ursprungsländer.
- (45) När det gäller vissa europeiska tredjeländer som iaktar särskilt strikta normer avseende mänskliga rättigheter och skydd av flyktingar bör medlemsstaterna tillåtas att inte pröva eller inte fullständigt pröva ansökningar om internationellt skydd för sökande som reser in på deras territorium från sådana europeiska tredjeländer.
- (46) De medlemsstater som tillämpar begreppet säkert land från fall till fall eller betecknar länder som säkra genom att anta förteckningar i detta syfte bör bland annat ta hänsyn till de riktlinjer och handledningar och den information om ursprungsländer och åtgärder, inbegripet rapporteringsmetoden från stödkontoret avseende information om ursprungsländer, som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 439/2010 av den 19 maj 2010 om inrättande av ett europeiskt stöd-kontor för asylfrågor⁽¹⁾, samt relevanta riktlinjer från UNHCR
- (47) För att underlätta ett regelbundet utbyte av information om den nationella tillämpningen av begreppen säkert ursprungsland, säkert tredjeland och europeiskt säkert tredjeland, liksom en regelbunden översyn från kommissionens sida av medlemsstaternas användning av dessa begrepp, och för att förbereda eventuellt ytterligare harmonisering i framtiden, bör medlemsstaterna regelbundet meddela kommissionen vilka tredjeländer som omfattas av dessa begrepp. Kommissionen bör regelbundet under-rätta Europaparlamentet om resultaten av sina översyner.
- (48) I syfte att säkerställa korrekt tillämpning av begreppen säkert land på grundval av aktuell information bör medlemsstaterna göra regelbundna översyner av situationen i dessa länder på grundval av ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättsituationen i ett land som det betecknat som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen genomförs så snart som möjligt och att beteckningen som säkert land ändras vid behov.
- (49) När det gäller återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande bör medlemsstaterna se till att de personer som har beviljats internationellt skydd vederbörligen informeras om en eventuell ny bedömning av deras status och får tillfälle att lägga fram sina synpunkter innan myndigheterna fattar ett motiverat beslut att återkalla deras status.
- (50) En grundläggande princip i unionsrätten återspeglas i det faktum att beslut som fattas om en ansökan om internationellt skydd, beslut om att inte ta upp prövningen av en ansökan på nytt efter det att den har avbrutits och beslut om återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande är föremål för ett effektivt rättsmedel inför domstol eller tribunal.

⁽¹⁾ EUT L 132, 29.5.2010, s. 11.

- (51) I enlighet med artikel 72 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) påverkar detta direktiv inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
- (52) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽¹⁾ reglerar den behandling av personuppgifter som utförs i medlemsstaterna i enlighet med det här direktivet.
- (53) Förfaranden mellan medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat ⁽²⁾ behandlas inte i detta direktiv.
- (54) Detta direktiv bör vara tillämpligt på sökande som omfattas av förordning (EU) nr 604/2013 utöver, och utan att det påverkar, bestämmelserna i den förordningen.
- (55) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas med regelbundna intervall.
- (56) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att fastställa gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av detta direktivs omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011 ⁽³⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (59) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (60) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iaktar de principer som erkänns i stadgan. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten samt till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24, och 47 i stadgan, och bör genomföras i enlighet med detta.
- (61) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell lagstiftning bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till direktiv 2005/85/EG. Skyldigheten att införliva de bestämmelser som är oförändrade följer av det direktivet.
- (62) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristen för införlivande med nationell lagstiftning av direktiv 2005/85/EG som anges i bilaga II del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att fastställa gemensamma förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *Genèvekonventionen*: konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Se sidan 31 i detta nummer av EUT.

⁽³⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- b) *ansökan om internationellt skydd eller ansökan*: en ansökan om skydd som lämnas in till en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande och att denne inte uttryckligen ansöker om en annan typ av skydd som ligger utanför tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU och som kan omfattas av en separat ansökan.
- c) *sökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om internationellt skydd och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.
- d) *sökande i behov av särskilda förfarandegarantier*: sökande vars förmåga att utnyttja de rättigheter eller uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv är begränsad på grund av individuella omständigheter.
- e) *slutligt beslut*: ett beslut om huruvida en tredjelandsmedborgare eller statslös person ska beviljas flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande enligt direktiv 2011/95/EU och som inte längre kan överklagas i enlighet med kapitel V i det här direktivet, oberoende av om ett sådant överklagande innebär att sökandena får stanna i de berörda medlemsstaterna i avvaktan på resultatet.
- f) *beslutande myndighet*: en myndighet med domstolsliknande uppgifter eller en administrativ myndighet i en medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökningar om internationellt skydd och behörig att fatta beslut i första instans i sådana ärenden.
- g) *flykting*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 d i direktiv 2011/95/EU.
- h) *person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 f i direktiv 2011/95/EU.
- i) *internationellt skydd*: flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande enligt definitionerna i leden j och k.
- j) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som flykting.
- k) *status som subsidiärt skyddsbehövande*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som en person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd.
- l) *underårig*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person under 18 år.
- m) *ensamkommande barn*: ett ensamkommande barn enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2011/95/EU.
- n) *företrädare*: en person eller organisation som av behöriga organ utsetts att bistå och företräda ett ensamkommande barn i förfarandena enligt detta direktiv, för att tillgodose barnets bästa och vid behov företräda barnet rättsligt. Om en organisation utses till företrädare ska den utse en person som ansvarig för att uppfylla företrädarens ansvar för det ensamkommande barnet i enlighet med detta direktiv.
- o) *återkallande av internationellt skydd*: ett beslut av en behörig myndighet om att återkalla, upphäva eller vägra att förnya en persons flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med direktiv 2011/95/EU.
- p) *stanna kvar i medlemsstaten*: att stanna kvar på den medlemsstats territorium där ansökan om internationellt skydd har lämnats in eller håller på att prövas, inbegripet vid gränsen eller i denna medlemsstats transitzoner.
- q) *efterföljande ansökan*: en ytterligare ansökan om internationellt skydd som lämnas in efter det att ett slutgiltigt beslut har fattats om en tidigare ansökan, inklusive fall där sökanden uttryckligen har dragit tillbaka sin ansökan och fall där den beslutande myndigheten har avslagit en ansökan efter ett implicit återkallande enligt artikel 28.1.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på alla ansökningar om internationellt skydd som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen, i deras territorialvatten eller i deras transitzoner, samt på återkallande av internationellt skydd.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på ansökningar om diplomatisk eller territoriell asyl som lämnas in till medlemsstaternas beskickningar.
3. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa detta direktiv på förfaranden för att fatta beslut om ansökningar om alla typer av skydd som inte ingår i tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU.

Artikel 4

Ansvariga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska för alla förfaranden utse en beslutande myndighet som ska ansvara för en korrekt prövning av ansökningarna enligt detta direktiv. Medlemsstaterna ska se till att denna myndighet förses med de resurser som krävs, inbegripet tillräckligt med kompetent personal, för att utföra sina uppgifter i enlighet med detta direktiv.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en annan myndighet än den som anges i punkt 1 ska vara ansvarig då syftet är att

a) handlägga ärenden enligt förordning (EU) nr 604/2013,

b) bevilja eller neka inresa inom ramen för det förfarande som avses i artikel 43, på de villkor som anges i de punkterna och på grundval av den beslutande myndighetens motiverade yttrande.

3. Medlemsstaterna ska se till att personalen vid den beslutande myndighet som avses i punkt 1 har den utbildning som krävs. Därför ska medlemsstaterna tillhandahålla relevant utbildning som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Medlemsstaterna ska också ta hänsyn till den relevanta fortbildning som har tagits fram och utvecklat av Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*). Personer som intervjuar sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på sökandens förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

4. Om en myndighet utses enligt punkt 2 ska medlemsstaterna se till att personalen vid den myndigheten har lämpliga kunskaper eller får den utbildning som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter vid genomförandet av detta direktiv.

5. Ansökningar om internationellt skydd som görs i en medlemsstat till myndigheterna i en annan medlemsstat som där utför inresekontroller ska behandlas av den medlemsstat på vars territorium ansökan lämnas in.

Artikel 5

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare normer för förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd, förutsatt att de normerna är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER OCH GARANTIER

Artikel 6

Rätt till prövning av ansökan

1. Om en person söker om internationellt skydd vid en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att registrera sådana ansökningar ska denna diarieföring ske senast tre arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Om ansökan om internationellt skydd görs vid en annan myndighet som kan förväntas få ta emot sådana ansökningar men som inte är behörig att registrera dem i enlighet med nationell rätt ska medlemsstaterna säkerställa att diarieföringen sker senast sex arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de andra myndigheter som kan förväntas få ta emot ansökningar om internationellt skydd, till exempel polisen, gränsbevakningen, invandringsmyndigheterna och personalen vid förvaringsanläggningar har relevant information och att deras personal erhåller nödvändig utbildning med hänsyn till utförandet av sina uppgifter och sitt ansvar och instrueras att upplysa sökande om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in.

2. Medlemsstaterna ska se till att en person som har ansökt om internationellt skydd har en faktisk möjlighet att lämna in sin ansökan så snart som möjligt. Om sökanden inte lämnar in sin ansökan får medlemsstaterna tillämpa artikel 28 i enlighet därmed.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 får medlemsstaterna ställa som krav att ansökningar om internationellt skydd ska lämnas in personligen och/eller på en angiven plats.

4. Utan hinder av punkt 3 ska en ansökan om internationellt skydd anses ha lämnats in när en blankett har lämnats in av sökanden eller en officiell rapport inkom till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell rätt.

5. Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer söker om internationellt skydd samtidigt, med följden att det i praktiken blir mycket svårt att respektera den tidsfrist som föreskrivs i punkt 1, får medlemsstaterna besluta att tidsfristen ska förlängas till tio arbetsdagar.

Artikel 7

Ansökningar som görs för personer i beroendeställning eller för underåriga

1. Medlemsstaterna ska se till att varje enskild myndig person med rättskapacitet har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en sökande får lämna in asylansökningar för personer i beroendeställning. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att vuxna personer i beroendeställning samtycker till att en ansökan lämnas in för deras räkning och, om de inte skulle godta detta, att de ges möjlighet att själva lämna in en ansökan.

Samtycke ska begäras när ansökan lämnas in eller senast i samband med den personliga intervjun med den vuxna personen i beroendeställning. Innan samtycke begärs ska alla vuxna personer i beroendeställning enskilt informeras om de relevanta förfarandemässiga följderna av inlämnandet av ansökan för deras räkning och om deras rätt att göra en separat ansökan om internationellt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att en underårig har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning, om han eller hon har rättslig handlingsförmåga enligt den berörda medlemsstatens rätt, eller genom sina föräldrar eller andra vuxna familjemedlemmar, eller genom en vuxen person som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten har ansvar för henne eller honom, eller genom en företrädare.

4. Medlemsstaterna ska se till att de lämpliga organ som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna⁽¹⁾ har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för ensamkommande barns räkning om organen efter en individuell prövning av barnets situation anser att barnet kan ha sådant behov av skydd som avses i direktiv 2011/95/EU.

5. Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa

- a) i vilka fall en underårig har rätt att lämna in en asylansökan för sin egen räkning,
- b) i vilka fall en ansökan för ett ensamkommande barn måste lämnas in av en företrädare enligt artikel 25.1 a,
- c) i vilka fall inlämnandet av en ansökan om internationellt skydd även anses inbegripa inlämnande av en ansökan om internationellt skydd för eventuella ogifta underåriga.

⁽¹⁾ EUT L 348, 24.12.2008, s. 98.

Artikel 8

Information och rådgivning i förvaranläggningar och vid gränsövergångsställen

1. Om det finns indikationer på att tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som hålls i förvaranläggningar eller som finns vid gränsövergångsställen, inbegripet transitzoner vid de yttre gränserna, kan vilja ansöka om internationellt skydd ska medlemsstaterna ge dem information om möjligheten att göra detta. I dessa förvaranläggningar och vid dessa gränsövergångsställen ska medlemsstaterna tillhandahålla tolkning i den utsträckning som behövs för att underlätta tillgång till asylförfarandet.

2. Medlemsstaterna ska se till att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning till sökande har faktiskt tillträde till sökande som befinner sig vid gränsövergångsställen, däribland transitzoner, vid de yttre gränserna. Medlemsstaterna får anta bestämmelser om sådana organisationer och personers närvaro på gränsövergångsställen och i synnerhet om att tillträdet är föremål för en överenskommelse mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Tillträdet får endast begränsas om detta objektivt och på grundval av nationell rätt är nödvändigt av skäl som har att göra med säkerhet, allmän ordning eller den administrativa driften av det berörda gränsövergångsstället under förutsättning att tillträdet därigenom inte begränsas mycket kraftigt eller omöjliggörs helt.

Artikel 9

Rätt att stanna kvar i medlemsstaten under prövningen av ansökan

1. Sökande ska ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten enbart så länge som förfarandet pågår, till dess att den beslutande myndigheten har fattat beslut i enlighet med de förfaranden i första instans som fastställs i kapitel III. Rätten att stanna kvar ska inte utgöra ett berättigande till uppehållstillstånd.

2. Medlemsstaterna får avvika från denna regel endast när en person gör en efterföljande ansökan enligt artikel 41 eller när de kommer att överlämna eller i förekommande fall utlämna en person antingen till en annan medlemsstat enligt skyldigheter i enlighet med en europeisk arresteringsorder⁽²⁾ eller på annat sätt, eller till ett tredjeland eller till internationella brottmålsdomstolar eller tribunaler.

3. En medlemsstat får utlämna en sökande till ett tredjeland i enlighet med punkt 2 endast om de behöriga myndigheterna är säkra på att ett utlämningsbeslut inte kommer att resultera i direkt eller indirekt *refoulement* i strid med den medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämning mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Artikel 10

Krav som ställs på prövningen av asylansökningar

1. Medlemsstaterna ska se till att ansökningar om internationellt skydd inte avslås eller nekas prövning enbart på den grunden att de inte har lämnats in så snart som möjligt.

2. Vid prövning av ansökningar om internationellt skydd ska den beslutande myndigheten först fastställa om sökande uppfyller kraven på flyktingstatus och, om så inte är fallet, besluta om sökande kan komma i fråga för subsidiärt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att den beslutande myndigheten fattar sina beslut om ansökningar om internationellt skydd efter en korrekt prövning. Medlemsstaterna ska därför se till att

a) ansökningar prövas och beslut fattas individuellt, objektivt och opartiskt,

b) exakt och aktuell information erhålls från olika källor, t.ex. från stödkontoret, UNHCR och relevanta internationella människorättsorganisationer, om den allmänna situation som råder i de sökandes ursprungsländer och, vid behov, i de länder som de sökande har rest igenom, och att denna information görs tillgänglig för den personal som ansvarar för att göra asylansökningar och fatta beslut om dessa,

c) den personal som prövar asylansökningar och fattar beslut om har kunskap om tillämpliga normer på området för asyl- och flyktinglagstiftning,

d) den personal som prövar ansökningar och fattar beslut om dessa har möjlighet att vid behov inhämta råd från experter i särskilda frågor, t.ex. medicinska frågor, kulturella frågor och religionsfrågor samt barn- eller könsrelaterade frågor.

4. De myndigheter som avses i kapitel V ska, genom den beslutande myndigheten, genom sökanden eller på annat sätt, få tillgång till den allmänna information som avses i punkt 3 b, när denna behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

5. Medlemsstaterna ska föreskriva regler för översättning av handlingar som är relevanta för prövningen av ansökningar.

Artikel 11

Krav som ställs på beslut av den beslutande myndigheten

1. Medlemsstaterna ska se till att beslut om ansökningar om internationellt skydd meddelas skriftligen.

2. När en ansökan avslås med avseende på flyktingstatus och/eller status som subsidiärt skyddsbehövande ska medlemsstaterna dessutom se till att de faktiska och rättsliga skälen för detta anges i beslutet och att det ges skriftlig information om hur ett beslut som går sökanden emot kan överklagas.

Medlemsstaterna behöver inte lämna skriftlig information om hur ett negativt beslut ska överklagas tillsammans med beslutet om sökanden har försetts med sådan information i ett tidigare skede antingen skriftligen eller med hjälp av elektroniska medel som är tillgängliga för sökanden.

3. För de ändamål som avses i artikel 7.2, och när ansökan grundar sig på samma skäl, får medlemsstaterna fatta ett enda beslut som omfattar samtliga personer i beroendeställning, såvida inte detta skulle leda till att en persons individuella förhållanden röjs på ett sätt som riskerar att skada hans eller hennes intressen, särskilt vid risk för förföljelse som grundar sig på kön, sexuell läggning, könsidentitet eller ålder. I sådana fall ska ett separat beslut fattas om den berörda personen.

Artikel 12

Garantier för sökande

1. Medlemsstaterna ska se till att alla sökande omfattas av följande garantier i samband med de förfaranden som föreskrivs i kapitel III:

a) Sökandena ska upplysas på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om det förfarande som ska följas och om sina rättigheter och skyldigheter under detta förfarande och de tänkbara konsekvenserna av att inte uppfylla sina skyldigheter och inte samarbeta med myndigheterna. De ska upplysas om den tidsram och de medel som står till deras förfogande för att uppfylla skyldigheten att lägga fram de fakta som avses i artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, liksom om konsekvenserna av ett uttryckligt eller implicit tillbakadragande av ansökan. Informationen ska tillhandahållas i så god tid att de kan utöva de rättigheter som garanteras genom det här direktivet och uppfylla de skyldigheter som anges i artikel 13.

b) Sökandena ska närhelst så är nödvändigt få hjälp av en tolk som kan framföra deras argument till de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna ska anse det vara nödvändigt att tillhandahålla tolk åtminstone när sökanden ska intervjuas i enlighet med artiklarna 14, 15, 16, 17 och 34 och adekvat kommunikation inte kan säkerställas utan sådana tjänster. I detta fall, liksom i andra situationer då de behöriga myndigheterna kallar in sökanden, ska kostnaderna för tolken täckas med offentliga medel.

c) Sökandena får inte nekas möjlighet att meddela sig med UNHCR eller någon annan organisation som erbjuder juridisk eller annan rådgivning till sökande i enlighet med nationell rätt i den berörda medlemsstaten.

- d) Sökandena och i förekommande fall deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, i enlighet med artikel 23.1, ska ha tillgång till den information som avses i artikel 10.3 b eller den information som tillhandahålls av de experter som avses i artikel 10.3 d, om den beslutande myndigheten har tagit hänsyn till denna information när den fattar beslut om deras ansökan.
- e) Sökandena ska inom skäligen tid underrättas om vilket beslut den beslutande myndigheten har fattat om deras ansökan. Om en juridisk rådgivare eller annan rådgivare rättsligt företräder sökanden, får medlemsstaterna välja att underrätta honom eller henne om beslutet i stället för sökanden.
- f) Sökandena ska på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå informeras om resultatet av det beslut som fattats av den beslutande myndigheten, om de inte biträds eller företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare. Denna information ska i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.2 innefatta upplysningar om möjligheterna att överklaga ett beslut som går dem emot.
2. Medlemsstaterna ska i fråga om de förfaranden som föreskrivs i kapitel V se till att alla sökande omfattas av garantier som är likvärdiga dem som anges i punkt 1 b–e.

Artikel 13

Skyldigheter för sökande

1. Medlemsstaterna ska ålägga sökande en skyldighet att samarbeta med de behöriga myndigheterna för att fastställa sin identitet och andra förhållanden som avses i artikel 4.2 i direktiv 2011/95/EU. Medlemsstaterna får ålägga sökande andra skyldigheter att samarbeta med de behöriga myndigheterna i den utsträckning behandlingen av ansökan kräver sådana skyldigheter.
2. Medlemsstaterna får särskilt föreskriva att
- a) sökande ska rapportera till de behöriga myndigheterna eller infinna sig där personligen, antingen genast eller vid en angiven tidpunkt,
- b) sökande måste överlämna handlingar de innehar som är av betydelse för prövning av ansökan, t.ex. egna pass,
- c) sökande ska informera de behöriga myndigheterna om sin aktuella bostadsort eller adress samt om ändringar av dessa snarast möjligt; medlemsstaterna får föreskriva att sökanden måste ta emot eventuella underrättelser på den senaste bostadsort eller adress som han eller hon sålunda har uppgivit,

- d) de behöriga myndigheterna får kroppsvisitera sökanden och söka igenom de föremål han eller hon bär med sig; utan att det påverkar den kroppsvisitation som genomförs av säkerhetsskäl ska en kroppsvisitation av sökanden som företas enligt detta direktiv utföras av en person av samma kön som sökanden under fullständigt beaktande av principerna om mänsklig värdighet samt fysisk och psykisk integritet,
- e) de behöriga myndigheterna får ta ett fotografi av sökanden, och
- f) de behöriga myndigheterna får registrera sökandens muntliga utsagor, förutsatt att han eller hon blivit upplyst om detta i förväg.

Artikel 14

Personlig intervju

1. Innan den beslutande myndigheten fattar något beslut ska sökanden ges tillfälle att höras om sin ansökan om internationellt skydd av en person som är behörig att genomföra en sådan intervju enligt nationell rätt. Intervjuer om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska genomföras av personal vid den beslutande myndigheten. Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 42.2 b.

Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, vilket gör det praktiskt omöjligt för den beslutande myndigheten att i tid genomföra intervjuer om innehållet i varje ansökan, får medlemsstaterna besluta att personalen vid en annan myndighet tillfälligt engageras för att genomföra sådana intervjuer. I sådana fall ska personalen vid den andra myndigheten på förhand erhålla relevant utbildning, som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Personer som genomför personliga intervjuer med sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på en sökandes förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

När en person har lämnat in en ansökan om internationellt skydd för personer i beroendeställning ska varje vuxen person i beroendeställning beredas tillfälle till en personlig intervju.

Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa i vilka fall en underårig ska ges möjlighet till en personlig intervju.

2. Den personliga intervjun om innehållet i ansökan behöver inte genomföras om

- a) den beslutande myndigheten kan fatta ett positivt beslut om flyktingsstatus på grundval av tillgänglig bevisning, eller
- b) den beslutande myndigheten anser att sökanden inte bör eller kan höras på grund av varaktiga omständigheter som ligger utanför hans eller hennes kontroll. Om oklarhet råder ska den beslutande myndigheten anlita en medicinsk yrkesutövare för att fastställa om tillståndet som gör att sökanden inte bör eller kan höras är övergående eller varaktigt.
- Om en personlig intervju inte genomförs i enlighet med led b eller, i förekommande fall, med en person i beroendeställning, ska skäliga ansträngningar göras för att ge sökanden eller personen i beroendeställning möjlighet att lämna ytterligare upplysningar.
3. Även om någon personlig intervju som avses i denna artikel inte har genomförts, ska den beslutande myndigheten kunna fatta beslut om en ansökan om internationellt skydd.
4. Även om någon personlig intervju enligt punkt 2 b inte har genomförts, ska detta inte påverka den beslutande myndighetens beslut i negativ riktning.
5. Oberoende av artikel 28.1 får medlemsstaterna när de fattar beslut om en ansökan om internationellt skydd beakta att sökanden inte har infunnit sig för en personlig intervju, såvida inte han eller hon haft godtagbara skäl för att inte infinna sig.
- b) om möjligt ordna så att intervjun med sökanden genomförs av en person av samma kön, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- c) utse en tolk som kan säkerställa en fungerande kommunikation mellan sökanden och den person som genomför intervjun; kommunikationen ska äga rum på det språk som sökanden föredrar, såvida det inte finns något annat språk som han eller hon förstår och som han eller hon kan kommunicera tydligt på; när det är möjligt ska medlemsstaterna tillhandahålla en tolk av samma kön som sökanden, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- d) se till att den som intervjuar en person som ansökt om internationellt skydd om innehållet i ansökan inte bär militär eller brottsbekämpande myndigheters uniform,
- e) se till att intervjuer med underåriga genomförs på ett barn-tillvänt sätt.
4. Medlemsstaterna får fastställa regler för tredje parts närvaro vid den personliga intervjun.

Artikel 16

Den personliga intervjuens innehåll

När den beslutande myndigheten genomför en personlig intervju om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska myndigheten se till att sökanden har lämpliga möjligheter att lägga fram underlag som behövs för att styrka ansökan om internationellt skydd i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU så fullständigt som möjligt. Detta ska innebära en möjlighet för sökanden att förklara eventuella saknade uppgifter och/eller eventuella oförenligheter och motsägelser i sökandens utsagor.

Artikel 17

Rapportering och upptagning av personliga intervjuer

1. Medlemsstaterna ska se till att det i samband med varje personlig intervju antingen upprättas en ingående, objektiv rapport som innehåller alla väsentliga uppgifter eller att det görs en utskrift.
2. Medlemsstaterna får föreskriva ljud- eller videoupptagning av den personliga intervjun. Om en sådan upptagning görs ska medlemsstaterna se till att upptagningen eller utskriften av denna finns tillgänglig i anslutning till sökandens akt.
- a) se till att den person som genomför intervjun har den kompetens som krävs för att kunna beakta de personliga och allmänna omständigheter som ligger bakom ansökan, inklusive sökandens kulturella ursprung, kön, sexuell läggning, konsidentitet eller utsatta ställning,

3. Medlemsstaterna ska se till att sökanden ges möjlighet att muntligen och/eller skriftligen kommentera eller förtydliga eventuella felöversättningar eller missuppfattningar i rapporten eller utskriften, antingen i samband med att den personliga intervjun avslutas eller inom en fastställd tidsfrist innan den beslutande myndigheten fattar beslut. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att sökanden underrättas om rapportens hela innehåll eller innehållet i de väsentliga delarna av utskriften, om nödvändigt med bistånd av en tolk. Medlemsstaterna ska där- efter begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskrif- tens innehåll återger intervjun korrekt.

Om den personliga intervjun tas upp i enlighet med punkt 2 och om upptagningen får användas som bevisning i sådana överklaganden som avses i kapitel V behöver inte medlemssta- terna begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskrif- tens innehåll återger intervjun korrekt. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 kan medlemsstaterna, om de till- handahåller både en utskrift och upptagning av den personliga intervjun, neka sökanden att lämna in kommentarer och/eller förtydliganden med avseende på utskriften.

4. Om en sökande vägrar bekräfta att innehållet i rapporten eller utskriften återger den personliga intervjun korrekt, ska skälen till vägran noteras i sökandens akt.

En sådan vägran ska inte hindra den beslutande myndigheten från att fatta beslut om ansökan.

5. Sökande och deras juridiska rådgivare eller andra rådgiva- re, såsom dessa definieras i artikel 23, ska ha tillgång till rap- porten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen innan den beslutande myndigheten fattar beslut.

Om en medlemsstat föreskriver både en utskrift och en upp- tagning av den personliga intervjun behöver medlemsstaten inte ge tillgång till upptagningen under de förfaranden i första in- stans som avses i kapitel III. I sådana fall ska medlemsstaten likväl ge tillgång till upptagningen vid de överklaganden som avses i kapitel V.

Utän att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel får medlemsstaterna, om ansökan behandlas i enlighet med artikel 31.8, föreskriva att tillgång till rapporten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen beviljas vid den tid- punkt då beslutet fattas.

Artikel 18

Läkarundersökning

1. Om den beslutande myndigheten bedömer att det är rele- vant för bedömningen av en ansökan om internationellt skydd i

enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU ska medlemssta- terna, med förbehåll för sökandens medgivande, anordna en läkarundersökning av sökanden med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada. Alternativt får medlemsstaterna föreskriva att sökanden anord- nar en sådan läkarundersökning.

De läkarundersökningar som avses i första stycket ska utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare och resultatet därav ska överlämnas till den beslutande myndigheten, så snart som möj- ligt. Medlemsstaterna får utse de medicinska yrkesutövare som får utföra sådana läkarundersökningar. En sökandes vägran att genomgå en sådan läkarundersökning ska inte hindra den be- slutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om interna- tionellt skydd.

Läkarundersökningar som utförs i enlighet med denna punkt ska täckas av offentliga medel.

2. Om ingen läkarundersökning utförs i enlighet med punkt 1 ska medlemsstaterna informera sökande om att de på eget initiativ och på egen bekostnad får genomföra en läkarunder- sökning med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada.

3. Resultaten av de läkarundersökningar som avses i punk- terna 1 och 2 ska vägas in i den beslutande myndighetens bedömning tillsammans med övriga delar av ansökan.

Artikel 19

Kostnadsfritt tillhandahållande i första instans av rättslig information och information om förfarandet

1. När det gäller de förfaranden i första instans som avses i kapitel III ska medlemsstaterna se till att sökande på begäran får kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet, vilket åtminstone inbegriper information om förfarandet mot bakgrund av sökandens särskilda förhållanden. Om beslutet an- gående en ansökan i första instans skulle gå sökanden emot ska medlemsstaterna också på begäran ge sökande information ut- över den information som ges i enlighet med artiklarna 11.2 och 12.1 f i syfte att tydliggöra skälen till beslutet och förklara hur det kan överklagas.

2. Det kostnadsfria tillhandahållandet av rättslig information och information om handläggningen i ärendet ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 20

Kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde vid överklaganden

1. Medlemsstaterna ska se till att kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde beviljas på begäran i sådana överklaganden som föreskrivs i kapitel V. Detta ska åtminstone omfatta utarbetande av de nödvändiga inlagorna och deltagande i förhandlingarna i domstol eller tribunal i första instans på sökandens vägnar.

2. Medlemsstaterna får också tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde i sådana förfaranden i första instans som avses i kapitel III. I sådana fall ska artikel 19 inte tillämpas.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde inte ska beviljas om en domstol, tribunal eller annan behörig myndighet anser att sökandens överklagande saknar rimliga utsikter till framgång.

Om en myndighet som inte är en domstol beslutar att inte bevilja kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde med hänvisning till denna punkt ska medlemsstaterna se till att sökanden har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot det beslutet.

Vid tillämpningen av denna punkt ska medlemsstaterna se till att det rättsliga biståndet och biträdet inte inskränks godtyckligt och att sökandens faktiska tillgång till rättslig prövning inte hindras.

4. Kostnadsfri tillgång till rättsligt bistånd och biträde ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 21

Villkor för kostnadsfritt tillhandahållande av rättsligt information och information om förfarandet och av rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna får föreskriva att den kostnadsfria rättsliga information och information om förfarandet som avses i artikel 19 ska tillhandahållas av icke-statliga organisationer, av personal vid myndigheter eller av särskilda statliga organ.

Det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 ska tillhandahållas av dessa personer i enlighet med vad som är godkänt eller tillåtet i nationell rätt.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde enligt artikel 20 ska beviljas

a) endast personer som saknar tillräckliga medel, och/eller

b) endast genom tjänster som tillhandahålls av juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genom nationell rätt särskilt har utsetts att bistå och företräda sökande.

Medlemsstaterna får fastställa att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 beviljas endast för överklagandeförfaranden i enlighet med kapitel V vid en domstol eller tribunal i första instans och inte för ytterligare överklagande eller omprövning som föreskrivs i nationell rätt, inbegripet förnyad behandling eller en ytterligare omprövning.

Medlemsstaterna får också föreskriva att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 inte beviljas sökande som inte längre befinner sig på territoriet vid tillämpning av artikel 41.2 c.

3. Medlemsstaterna får fastställa närmare föreskrifter för hur en sådan begäran om kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och om kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde enligt artikel 20 ska lämnas in och handläggas.

4. Medlemsstaterna får även

a) införa belopps- och/eller tidsgränser för tillhandahållandet av sådan kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet som avses i artikel 19 och sådant kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde som avses i artikel 20, förutsatt att dessa gränser inte innebär att tillgången till rättslig information och information om förfarandet och rättsligt bistånd och biträde godtyckligt begränsas,

b) när det gäller avgifter och andra kostnader, föreskriva att behandlingen inte ska vara mer förmånlig än den behandling som deras medborgare vanligtvis får i frågor som gäller rättsligt bistånd.

5. Medlemsstaterna får begära att helt eller delvis få ersättning för beviljade kostnader om och när sökandens ekonomiska situation avsevärt har förbättrats eller om beslutet att bevilja sådana kostnader fattades på grundval av falska uppgifter från sökanden.

Artikel 22

Rätt till rättsligt bistånd och biträde i alla skeden av förfarandet

1. Sökande ska ges en faktisk möjlighet att på egen bekostnad rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan enligt nationell rätt godkänd eller tillåten rådgivare i frågor som rör ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet, också efter ett beslut som gått sökanden emot.

2. Medlemsstaterna får tillåta icke-statliga organisationer att lämna kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde till sökande i förfaranden som avses i kapitel III och kapitel V i enlighet med nationell rätt.

Artikel 23

Räckvidden för rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna ska se till att en juridisk rådgivare eller en annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare som bistår eller företräder en sökande i enlighet med villkoren i nationell rätt har tillgång till den information i sökandens akt som ligger eller kommer att ligga till grund för ett beslut.

Medlemsstaterna får göra undantag för sådana fall där offentliggörande av uppgifter eller källor skulle äventyra den nationella säkerheten, säkerheten för de organisationer eller den eller de personer som tillhandahöll uppgifterna eller säkerheten för den eller de personer som uppgifterna hänför sig till eller där utredningar i samband med medlemsstaternas behöriga myndigheters behandling av ansökningar om internationellt skydd eller medlemsstaternas internationella relationer skulle äventyras. I sådana fall ska medlemsstaterna

- a) ge de myndigheter som avses i kapitel V tillgång till uppgifterna eller källorna, och
- b) fastställa förfaranden i nationell rätt som garanterar att sökandens rätt till försvar iaktas.

När det gäller led b får medlemsstaterna i synnerhet bevilja juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genomgått säkerhetskontroll tillgång till uppgifterna eller källorna i fråga, i den mån uppgifterna är relevanta för prövningen av ansökan eller beslutet om att återkalla internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska se till att den juridiska rådgivaren eller en annan rådgivare som bistår eller företräder en sökande har tillträde till områden med begränsat tillträde som försvarsenheter och transitizoner för att kunna rådgöra med denne, i enlighet med artiklarna 10.4 och 18.2 b och c i direktiv 2013/33/EU.

3. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att till den personliga intervjun medföra en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare.

Medlemsstaterna får föreskriva att den juridiska rådgivaren eller den andra rådgivaren endast får göra inlägg i slutet av intervjun.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av denna artikel eller artikel 25.1 b får medlemsstaterna föreskriva regler för juridiska rådgivares eller andra rådgivares närvaro vid alla intervjuer under asylförfarandet.

Medlemsstaterna får begära att sökanden är närvarande vid den personliga intervjun även om han eller hon i enlighet med villkoren i nationell rätt företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare och får kräva att sökanden personligen besvarar de frågor som ställs.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 25.1 b, ska frånvaron av juridisk rådgivare eller annan rådgivare inte hindra den behöriga myndigheten från att genomföra en personlig intervju med sökanden.

Artikel 24

Sökande i behov av särskilda förfarandegarantier

1. Medlemsstaterna ska inom rimlig tid efter det att en ansökan om internationellt skydd har gjorts bedöma huruvida sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier.

2. Den bedömning som avses i punkt 1 får integreras i befintliga nationella förfaranden och/eller i den bedömning som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU och behöver inte ske genom ett administrativt förfarande.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökande som har identifierats som sökande i behov av särskilda förfarandegarantier får det stöd som behövs för att de ska kunna utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv under hela asylförfarandet.

Om det stöd som behövs inte kan ges inom ramen för de förfaranden som avses i artiklarna 31.8 och 43, särskilt i de fall där medlemsstaterna anser att sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier på grund av tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, ska medlemsstaterna antingen inte tillämpa eller upphöra att tillämpa artiklarna 31.6 och 43. Om medlemsstaterna tillämpar artikel 46.6 på sökande på vilka artiklarna 31.6 och 43 inte kan tillämpas i enlighet med detta stycke ska medlemsstaterna åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att behovet av särskilda förfarandegarantier även uppfylls, i enlighet med detta direktiv, om behovet framkommer i ett senare skede av förfarandet, utan att nödvändigtvis börja om förfarandet.

Artikel 25

Garantier för ensamkommande barn

1. När det gäller alla förfaranden som fastställs i detta direktiv ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 14–17,

- a) snarast möjligt vidta åtgärder för att säkerställa att en företrädare företräder och biträder det ensamkommande barnet, för att göra det möjligt för honom eller henne att utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv; det ensamkommande barnet ska omedelbart informeras om att en företrädare har utsetts; denna företrädare ska utföra sitt uppdrag i enlighet med principen om barnets bästa och ska ha de nödvändiga sakkunskaper för detta; företrädaren ska endast bytas ut om det är nödvändigt; organisationer eller personer som befinner sig i eller skulle kunna finnas i en intressekonflikt med det ensamkommande barnet ska inte kunna utses till företrädare; företrädaren kan också vara den företrädare som avses i direktiv 2013/33/EU,
- b) se till att företrädaren ges tillfälle att informera det ensamkommande barnet om innebörden och de tänkbara konsekvenserna av den personliga intervjun och, i förekommande fall, om hur han eller hon kan förbereda sig inför den personliga intervjun. Medlemsstaterna ska se till att företrädaren och/eller en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare är närvarande vid denna intervju och har möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter, inom den ram som fastställs av den person som genomför intervjun.

Medlemsstaterna får kräva att det ensamkommande barnet ska närvara vid den personliga intervjun, även om företrädaren är närvarande.

2. Medlemsstaterna får avstå från att utse någon företrädare om det ensamkommande barnet med största sannolikhet kommer att fylla 18 innan ett beslut fattas i första instans.

3. Medlemsstaterna ska se till att

- a) om ett ensamkommande barn intervjuas om sin ansökan om internationellt skydd i enlighet med artiklarna 14–17 och 34, ska denna intervju genomföras av en person som har nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov,
- b) den beslutande myndighetens beslut om en asylansökan från ett ensamkommande barn förbereds av en tjänsteman med nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov.

4. Ensamkommande barn och deras företrädare ska kostnadsfritt förses med rättslig information och information om

förfarandet enligt artikel 19 också i sådana förfaranden om återkallande av internationellt skydd som föreskrivs i kapitel IV.

5. Medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en ansökan om internationellt skydd i sådana fall där medlemsstaterna, efter sökandens allmänna uttalanden eller andra relevanta indikationer hyser tvivel beträffande sökandens ålder. Om medlemsstaterna därefter fortfarande hyser tvivel när det gäller sökandens ålder ska de utgå ifrån att sökanden är underårig.

Alla läkarundersökningar ska ske med full respekt för den personliga värdigheten varvid den minst invasiva typen av undersökning bör föredras och utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare, för att i möjligaste mån medge ett tillförlitligt resultat.

När läkarundersökningar används ska medlemsstaterna se till att

- a) ensamkommande barn före prövningen av ansökan om internationellt skydd informeras om att en åldersbestämning genom en läkarundersökning kan komma att göras och att denna information ges på ett språk de förstår eller rimligen kan förväntas förstå; denna information ska innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet av läkarundersökningen kan få för prövningen av ansökan om internationellt skydd och också om konsekvenserna av en vägran från det ensamkommande barnet att genomgå en läkarundersökning,
- b) ensamkommande barn och/eller deras företrädare ger sitt samtycke till att en läkarundersökning görs för att fastställa de berörda underårigas ålder, och
- c) ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd från ett ensamkommande barn som har vägrat att undergå en läkarundersökning inte baserar sig enbart på denna vägran.

Det faktum att ett ensamkommande barn har vägrat att genomgå en läkarundersökning ska inte vara ett hinder för den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om internationellt skydd.

6. Barnets bästa ska komma i främsta rummet när medlemsstaterna genomför detta direktiv.

Om en medlemsstat under asylförfarandet fastställer att en person är ett ensamkommande barn får den

- a) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 31.8 endast om
- i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,

- ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning i enlighet med artikel 40.5, eller
 - iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
- b) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 43 i enlighet med artiklarna 8–11 i direktiv 2013/33/EU endast om
- i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,
 - ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan,
 - iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
 - iv) det finns rimlig anledning att anta att ett land som inte är en medlemsstat är ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38,
 - v) sökanden har vilselett myndigheterna genom att visa upp falska handlingar, eller
 - vi) sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap.
- Medlemsstaterna får tillämpa leden v och vi endast i enskilda fall där det föreligger starka skäl att anta att sökanden försöker dölja relevanta faktorer som sannolikt skulle medföra ett negativt beslut och under förutsättning att sökanden har fått full möjlighet, med hänsyn tagen till de särskilda rätts-säkerhetsbehoven för ensamkommande barn, att uppvisa godtagbara skäl för de handlingar som avses i leden v och vi, inbegripet genom samråd med sin företrädare.
- c) neka prövning av ansökan i enlighet med artikel 33.2 c om ett land som inte är en medlemsstat anses vara ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38 under förutsättning att detta är för den underäriges bästa,
 - d) tillämpa det förfarande som avses i artikel 20.3 om den underäriges företrädare har juridisk utbildning i enlighet med nationell rätt.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 41 ska medlemsstaterna vid tillämpningen av artikel 46.6 på ensamkommande barn åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7 i samtliga fall.

Artikel 26

Förvar

1. Medlemsstaterna får inte hålla en person i förvar endast av det skälet att han eller hon är en sökande. Skäl och villkor för förvar samt garantier för sökande i förvar ska utformas i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

2. I de fall en sökande hålls i förvar ska medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet till påskyndad rättslig prövning i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

Artikel 27

Förfarande om ansökan återkallas

1. I den mån som medlemsstaterna i sin nationella rätt föreskriver en möjlighet att uttryckligen återkalla ansökan ska de se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller att avslå ansökan om internationellt skydd om en sökande uttryckligen återkallar ansökan.

2. Medlemsstaterna får också bestämma att den beslutande myndigheten ska ha rätt att avbryta prövningen utan att fatta beslut. I så fall ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten inför en tjänsteanteckning i sökandens akt.

Artikel 28

Förfarande om sökanden implicit återkallar eller avstår från sin ansökan

1. Om det finns skälig grund att anta att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan, ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller, förutsatt att den beslutande myndigheten finner ansökan oggrundad på grundval av en adekvat utredning av sakförhållandena i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, avslå ansökan.

Medlemsstaterna får förutsätta att sökanden implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan om internationellt skydd, i synnerhet om det har kunnat fastställas att

- a) sökanden har underlåtit att besvara en begäran om att lämna information av betydelse för ansökan i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, eller har underlåtit att infinna sig till en personlig intervju enligt artiklarna 14–17 i det här direktivet, om inte sökanden inom rimlig tid kan visa att hans eller hennes underlåtenhet beror på omständigheter som han eller hon inte rådde över,

b) sökanden har avvikit eller utan tillstånd lämnat den plats där han eller hon bodde eller hölls i förvar utan att inom skäligen tid kontakta den behöriga myndigheten eller han eller hon har underlåtit att inom skäligen tid fullgöra sin anmälnings-skyldighet eller annan skyldighet att meddela sig om sökanden inte kan visa att detta berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över.

För att genomföra dessa bestämmelser får medlemsstaterna fastställa tidsfrister eller riktlinjer.

2. Medlemsstaterna ska se till att en sökande som efter ett beslut om att avbryta prövningen enligt punkt 1 i denna artikel åter anmäler sig hos den behöriga myndigheten har möjlighet att begära att ärendet tas upp på nytt eller att lämna in en ny ansökan, som inte ska omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41.

Medlemsstaterna får besluta om en tidsfrist på minst nio månader efter vilken sökandens ärende inte längre kan tas upp på nytt eller den nya ansökan får behandlas som en efterföljande ansökan som omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41. Medlemsstaterna får föreskriva att sökandens ärende endast får tas upp på nytt en gång.

Medlemsstaterna ska se till att en sådan person inte avlägsnas i strid med principen om "non-refoulement".

Medlemsstaterna får föreskriva att den beslutande myndigheten ska kunna återuppta prövningen i det skede där prövningen av ansökan avbröts.

3. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av förordning (EU) nr 604/2013.

Artikel 29

UNHCR:s roll

1. Medlemsstaterna ska ge UNHCR möjlighet att
 - a) ta kontakt med sökande, även de som hålls i förvar, befinner sig vid gränsen och i transitzoner,
 - b) få tillgång till information om enskilda ansökningar om internationellt skydd, om förfarandets gång och om vilka beslut som har fattats, under förutsättning att sökanden samtycker till detta,
 - c) vid utövandet av sin tillsyn enligt artikel 35 i Genèvekonventionen lägga fram synpunkter till vilken behörig myndighet som helst i fråga om enskilda ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet.

2. Punkt 1 ska även vara tillämplig på en organisation som för UNHCR:s räkning verkar i den berörda medlemsstaten i enlighet med ett avtal med medlemsstaten i fråga.

Artikel 30

Insamling av uppgifter om enskilda ärenden

Medlemsstaterna får inte vid prövning av enskilda ärenden

- a) röja uppgifter om enskilda ansökningar om internationellt skydd, eller det faktum att en ansökan har lämnats in, till den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada,
- b) inhämta uppgifter från den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sätt som skulle leda till att dessa aktörer får direkt information om att en ansökan har lämnats in av sökanden i fråga, och som skulle äventyra den fysiska integriteten hos sökanden eller hos personer i beroendeställning, eller skulle äventyra friheten och säkerheten för hans eller hennes familjemedlemmar som bor kvar i ursprungslandet.

KAPITEL III

FÖRFARANDET I FÖRSTA INSTANS

AVSNITT I

Artikel 31

Prövningsförfarande

1. Medlemsstaterna ska handlägga ansökningar om internationellt skydd genom ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II.

2. Medlemsstaterna ska se till att ett prövningsförfarandet avslutas så snart som möjligt utan att åsidosätta en lämplig och fullständig prövning.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att prövningsförfarandet avslutas inom sex månader från det att ansökan lämnats in.

Om en ansökan är föremål för det förfarande som föreskrivs i förordning (EU) nr 604/2013 ska tidsfristen på sex månader inledas vid den tidpunkt då det i enlighet med den förordningen fastställs vilken medlemsstat som är ansvarig för prövningen samt sökanden befinner sig på den medlemsstatens territorium och har tagits om hand av den behöriga myndigheten.

Medlemsstaterna får förlänga den tidsfrist på sex månader som anges i denna punkt med en period på högst ytterligare nio månader om

- a) ärendet involverar komplicerade faktiska och/eller rättsliga omständigheter,

b) ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, med följderna att det i praktiken blir mycket svårt att avsluta förfarandet inom sexmånadersfristen,

c) förseningen uppenbart kan hänföras till sökandens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 13.

I vederbörligen motiverade undantagsfall får medlemsstaterna överskrida de tidsfrister som föreskrivs i denna punkt med högst tre månader om det krävs för att säkerställa tillräcklig och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 13 och 18 i direktiv 2011/95/EU får medlemsstaterna skjuta upp avslutandet av prövningsförfarandet om den beslutande myndigheten, på grund av osäkra förhållanden i ursprungslandet som förväntas vara av tillfällig natur, inte rimligen kan fatta beslut inom de tidsfrister som fastställs i punkt 3. I dessa fall ska medlemsstaterna

a) se över situationen i det berörda ursprungslandet minst var sjätte månad,

b) i rimlig tid informera de berörda sökandena om skälen till senareläggandet, och

c) i rimlig tid informera kommissionen om uppskjutandet av förfarandena för det ursprungslandet.

5. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter slutföra prövningsförfarandet inom högst 21 månader från det att ansökan inkommit.

6. Om inget beslut kan fattas inom sex månader ska medlemsstaterna se till att sökanden

a) informeras om förseningen, och

b) på begäran erhåller information om skälen för förseningen och om den tidsfrist inom vilken beslut om hans eller hennes ansökan är att vänta.

7. Medlemsstaterna får prioritera en prövning av en ansökan om internationellt skydd i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, i synnerhet,

a) om ansökan kan förväntas vara välgrundad,

b) om sökanden är utsatt i den mening som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU eller är i behov av särskilda förfarandegarantier, särskilt ensamkommande barn.

8. Medlemsstaterna får även föreskriva att ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II ska påskyndas och/eller genomföras vid gränsen eller i transitzoner i enlighet med artikel 43 om

a) sökanden vid inlämnandet av sin ansökan och framläggandet av de faktiska omständigheterna endast tagit med uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, eller

b) sökanden kommer från ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv, eller

c) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning, eller

d) det är troligt att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller

e) sökanden har lämnat uppenbart inkonsekventa och motsägelserfulla, klart falska eller uppenbart osannolika uppgifter som motsäger tillräckligt kontrollerad information om ursprungslandet på ett sätt som gör att hans eller hennes påstående om rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU uppenbart är föga övertygande, eller

f) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning i enlighet med artikel 40.5, eller

g) sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avlägsnats, eller

h) sökanden olagligen anlände till medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller

- i) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EG) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har gett in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med uppgifter i Eurodac för brottsbekämpande ändamål (¹), eller
- j) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt.

9. Medlemsstaterna ska fastställa tidsfrister för att fatta ett beslut i första instans i enlighet med punkt 8. Dessa tidsfrister ska vara rimliga.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 3, 4 och 5 får medlemsstaterna överskrida dessa tidsfrister om det krävs i syfte att säkerställa en adekvat och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.

Artikel 32

Ogrundade ansökningar

1. Om inte annat följer av artikel 27 får medlemsstaterna endast anse en ansökan som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.
2. Vid ogrundade ansökningar, där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 31.8 är tillämplig, får medlemsstaterna även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning.

AVSNITT II

Artikel 33

Ansökningar som inte kan tas upp till prövning

1. Utöver de fall då en ansökan inte prövas enligt förordning (EU) nr 604/2013 behöver inte medlemsstaterna pröva om sökanden uppfyller kraven för internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, om en ansökan inte anses kunna tas upp till prövning enligt denna artikel.
2. Medlemsstaterna får anse att en ansökan om internationellt skydd inte kan tas upp till prövning endast om

(¹) Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

- a) en annan medlemsstat har beviljat internationellt skydd,
- b) ett land som inte är en medlemsstat betraktas som första asylland för sökanden enligt artikel 35,
- c) ett land som inte är en medlemsstat betraktas som ett säkert tredjeland för sökanden enligt artikel 38,
- d) ansökan är en efterföljande ansökan, där inga nya fakta eller uppgifter av relevans för prövningen av sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU har framkommit eller lagts fram av sökanden, eller
- e) en person i beroendeställning lämnar in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar och det inte finns några omständigheter kring situationen för personen i beroendeställning som motiverar en separat ansökan.

Artikel 34

Särskilda bestämmelser om intervjuer för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning

1. Medlemsstaterna ska ge sökande möjligheten att lägga fram sina synpunkter på tillämpningen av de grunder som avses i artikel 33 på de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall, innan den beslutande myndigheten beslutar huruvida ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. Medlemsstaterna ska därför genomföra en personlig intervju för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning. Om medlemsstaterna vill avvika från denna regel i samband med en efterföljande ansökan, får detta endast ske med stöd av artikel 42.

Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 4.2 a i detta direktiv och artikel 5 i förordning (EU) nr 604/2013.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att personal vid andra myndigheter än den beslutande myndigheten ska genomföra den personliga intervjun för att avgöra om ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att sådan personal i förväg får nödvändig grundläggande utbildning, särskilt om internationell människorättslagstiftning, unionens asylregelverk och intervju-teknik.

AVSNITT III

Artikel 35

Begreppet första asylland

Ett land kan betraktas som första asylland för en enskild sökande, om

- a) han eller hon har erkänts som flykting i landet och fortfarande kan erhålla detta skydd, eller
- b) han eller hon åtnjuter annat tillräckligt skydd i landet, inbegripet enligt principen om "non-refoulement",

förutsatt att han eller hon kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.

När medlemsstaterna tillämpar begreppet första asylland på en sökandes särskilda omständigheter, får de ta hänsyn till artikel 38.1. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet första asylland med hänvisning till de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

Artikel 36

Begreppet säkert ursprungsland

1. Om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv kan landet, efter en enskild prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild sökande endast om

- a) han eller hon är medborgare i det landet eller
- b) han eller hon är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet,

och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU.

2. Medlemsstaterna ska i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

Artikel 37

Nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer

1. Medlemsstaterna får behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga I, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställs som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

3. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med denna artikel ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

Artikel 38

Begreppet säkert tredjeland

1. Medlemsstaterna får tillämpa begreppet säkert tredjeland endast om de behöriga myndigheterna är övertygade om att en person som ansöker om internationellt skydd kommer att behandlas i enlighet med följande principer i det berörda tredjelandet:

- a) Sökandens liv och frihet är inte hotade på grund av ras, religion, medborgarskap, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk övertygelse.
- b) Det föreligger ingen risk för allvarlig skada enligt definitionen i direktiv 2011/95/EU.
- c) Principen om "non-refoulement" iakttas i enlighet med Genèvekonventionen.
- d) Förbudet mot varje återsändande som innebär åsidosättande av förbudet mot tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling i enlighet med folkrätten iakttas.
- e) Sökanden har möjlighet att ansöka om flyktingstatus och, om de befins vara flyktingar, erhålla skydd i enlighet med Genèvekonventionen.

2. Begreppet säkert tredjeland ska tillämpas i enlighet med bestämmelser i nationell rätt, inbegripet

- a) bestämmelser enligt vilka sökanden måste ha en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet,
- b) bestämmelser om vilka metoder de behöriga myndigheterna ska använda för att säkerställa att begreppet säkert tredjeland kan tillämpas på ett enskilt land eller en enskild sökande; sådana metoder ska inbegripa att i varje enskilt fall bedöma huruvida landet är säkert för en enskild sökande och/eller att på nationell nivå fastställa länder som i allmänhet betraktas som säkra,
- c) bestämmelser i enlighet med internationell rätt som gör det möjligt att genom en enskild prövning fastställa huruvida det berörda tredjelandet är säkert för en enskild sökande, och vilka minst ska göra det möjligt för sökanden att överklaga tillämpningen av begreppet säkert tredjeland med anledning av att tredjelandet i fråga inte är säkert med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter; sökanden ska också tillåtas att invända mot sin anknytning till tredjelandet i enlighet med led a.

3. Om ett beslut genomförs endast på grundval av denna artikel ska medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

4. Om tredjelandet nekar en sökande tillstånd att resa in på dess territorium, ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som beskrivs i kapitel II.

5. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas enligt bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 39

Begreppet europeiska säkra tredjeländer

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en ansökan om internationellt skydd och säkerheten för sökanden när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter enligt beskrivningen i kapitel II inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt i fall där en behörig myndighet på grundval av sakförhållanden har fastställt att sökanden försöker att resa in eller har rest i olagligt på territoriet från ett säkert tredjeland i enlighet med punkt 2.

2. Ett tredjeland kan endast anses vara ett säkert tredjeland enligt punkt 1 om

a) det har ratificerat och följer bestämmelserna i Genèvekonventionen utan geografiska begränsningar,

b) det har inrättat ett lagstadgat asylförfarande, och

c) det har ratificerat Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och följer bestämmelserna i denna, inklusive normerna med avseende på effektiva rättsmedel.

3. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet europeiska säkra tredjeländer med hänvisning till att det berörda tredjelandet inte är säkert på grund av de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

4. De berörda medlemsstaterna ska i nationell rätt fastställa villkoren för genomförande av bestämmelserna i punkt 1 och följderna av de beslut som fattas enligt dessa bestämmelser i enlighet med principen om "non-refoulement", inbegripet bestämmelser om undantag från tillämpningen av denna artikel av humanitära, politiska eller folkrättsliga skäl.

5. Vid genomförande av ett beslut som enbart grundas på denna artikel ska de berörda medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

6. Om det säkra tredjelandet inte återtar sökanden ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som anges i kapitel II.

7. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas i enlighet med denna artikel.

AVSNITT IV

Artikel 40

Efterföljande ansökan

1. När en person som har ansökt om internationellt skydd i en medlemsstat lämnar ytterligare utsagor eller lämnar in en efterföljande ansökan i samma medlemsstat ska medlemsstaten pröva dessa ytterligare utsagor eller fakta i den efterföljande ansökan i samband med prövningen av den tidigare ansökan eller i samband med prövningen av det omprövade beslutet eller överklagandet i den mån de behöriga myndigheterna kan beakta och pröva alla fakta som utgör grund för dessa ytterligare utsagor eller den efterföljande ansökan inom denna ram.

2. När beslut fattas enligt artikel 33.2 d om huruvida en ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning ska en efterföljande ansökan om internationellt skydd först bli föremål för en preliminär prövning om nya fakta eller uppgifter har framkommit eller har lagts fram av sökanden vad avser sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

3. Om den preliminära prövningen enligt punkt 2 leder fram till slutsatsen att nya fakta eller uppgifter har framkommit eller lagts fram av sökanden vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, ska ansökan prövas på nytt enligt kapitel II. Medlemsstaterna får också ange andra skäl till att gå vidare med en efterföljande ansökan.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att ansökan endast kommer att prövas vidare om sökanden utan egen förskyllan i det tidigare förfarandet var oförmögen att göra gällande de situationer som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel, i synnerhet genom att använda sin rätt till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 46.

5. När en efterföljande ansökan inte prövas vidare enligt denna artikel ska den nekas prövning enligt artikel 33.2 d.

6. Det förfarande som avses i denna artikel får också tillämpas på

- a) en person i beroendeställning som lämnat in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar, och/eller
- b) en ogift underårig som lämnat in en ansökan efter det att en ansökan lämnats in på hans eller hennes vägnar enligt artikel 7.5 c.

I sådana fall ska man vid den preliminära prövningen enligt punkt 2 undersöka om det finns fakta avseende ifrågasvarande persons eller den ogifte underåriges situation som motiverar en separat ansökan.

7. Om en person avseende vilken ett beslut om överföring ska verkställas i enlighet med förordning (EU) nr 604/2013 gör ytterligare framställningar eller lämnar in en efterföljande ansökan i den medlemsstat som ska verkställa överföringen, ska dessa framställningar eller efterföljande ansökningar utredas av den ansvariga medlemsstat som avses i den förordningen i enlighet med detta direktiv.

Artikel 41

Undantag från rätten att stanna kvar vid efterföljande ansökningar

1. Medlemsstaterna får göra undantag från rätten att stanna kvar på territoriet om en person

- a) har lämnat in en första efterföljande ansökan som inte prövas vidare i enlighet med artikel 40.5, enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett beslut som skulle leda till att han eller hon omedelbart avlägsnas från den medlemsstaten, eller
- b) lämnar in ytterligare en efterföljande ansökan i samma medlemsstat som redan fattat ett slutligt beslut om att inte pröva en första efterföljande ansökan enligt artikel 40.5 eller ett slutligt beslut om att avslå den ansökan såsom ogrundad.

Medlemsstaterna får göra ett sådant undantag endast om den beslutande myndigheten anser att avlägsnandet inte direkt eller indirekt resulterar i *refoulement* i strid med medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

2. I de fall som avses i punkt 1 får medlemsstaterna också

- a) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga på påskyndade förfaranden, i enlighet med nationell rätt, om prövningsförfarandet påskyndas i enlighet med artikel 31.8 g,
- b) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga i prövningsförfaranden enligt artiklarna 33 och 34, i enlighet med nationell rätt, och/eller
- c) göra undantag från artikel 46.8.

Artikel 42

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande vilkas ansökningar är föremål för en preliminär prövning enligt artikel 40 omfattas av de garantier som anges i artikel 12.1.

2. Medlemsstaterna får i nationell rätt föreskriva bestämmelser om den preliminära prövningen enligt artikel 40. Dessa bestämmelser får bland annat

- a) lägga den berörda sökanden att ange de sakförhållanden och lägga fram de bevis som motiverar ett nytt förfarande,
- b) tillåta att den preliminära prövningen genomförs enbart på grundval av skriftliga inlagor utan krav på att sökanden ska intervjuas personligen, förutom i de fall som avses i artikel 40.6.

Dessa regler får inte göra det omöjligt för en sökande att få tillgång till ett nytt förfarande och de får inte heller innebära att tillgången till ett nytt förfarande i praktiken sätts ur spel eller allvarligt inskränks.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökanden informeras på lämpligt sätt om utfallet av den preliminära prövningen och, om ansökan inte kommer att prövas vidare, skälen till detta och möjligheterna att överklaga eller begära en omprövning av det beslutet.

AVSNITT V

Artikel 43

Gränsförfaranden

1. Medlemsstaterna får föreskriva förfaranden, i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner besluta om

- a) huruvida en ansökan som lämnas in där ska tas upp till prövning, enligt artikel 33, och/eller

b) innehållet i en ansökan i ett förfarande enligt artikel 31.8.

2. Medlemsstaterna ska se till att ett beslut inom ramen för de förfaranden som föreskrivs i punkt 1 fattas inom rimlig tid. Om ett beslut inte har fattats inom fyra veckor, ska sökanden beviljas inresa till medlemsstatens territorium så att hans eller hennes ansökan kan handläggas i enlighet med andra bestämmelser i detta direktiv.

3. I händelse av ankomster som omfattar ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som lämnar ansökningar om internationellt skydd vid gränsen eller i en transitzon, vilket gör det omöjligt i praktiken att där tillämpa bestämmelserna i punkt 1, får dessa förfaranden även tillämpas om och under den tid dessa tredjelandsmedborgare eller statslösa personer normalt är förlagda på platser i närheten av gränsen eller i transitzonen.

KAPITEL IV

FÖRFARANDEN FÖR ÅTERKALLANDE AV INTERNATIONELLT SKYDD

Artikel 44

Återkallande av internationellt skydd

Medlemsstaterna ska se till att en utredning får inledas om att återkalla en persons internationella skydd så snart det framkommer nya fakta eller uppgifter som tyder på att det finns skäl att ompröva giltigheten av hans eller hennes internationella skydd.

Artikel 45

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att när den behöriga myndigheten överväger att återkalla en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons internationella skydd i enlighet med artikel 14 eller 19 i direktiv 2011/95/EU, ska denna person åtnjuta följande garantier:

- a) Han eller hon ska underrättas skriftligen om att den behöriga myndigheten omprövar hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd och skälen för en sådan omprövning.
- b) Han eller hon ska ges möjlighet att i en personlig intervju enligt artikel 12.1 b och artiklarna 14–17 eller i en skriftlig förklaring ange sina skäl till varför hans eller hennes internationella skydd inte bör återkallas.

2. Dessutom ska medlemsstaterna inom ramen för det förfarande som anges i punkt 1 se till att

a) den behöriga myndigheten kan erhålla korrekta och uppdaterade uppgifter från olika källor, vid behov t.ex. från stödkontoret och UNHCR, om den allmänna situationen i de berörda personernas ursprungsländer, och

b) om uppgifter samlas i ett enskilt fall för att ompröva en persons internationella skydd, får dessa inte inhämtas från en aktör som utövar förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sådant sätt att en sådan aktör får direkt information om att den berörda personen är en person som beviljats internationellt skydd vars status är under omprövning, eller att den fysiska integriteten för den berörda personen eller personer i beroendeställning eller friheten och säkerheten för de familjemedlemmar som fortfarande är bosatta i ursprungslandet äventyras.

3. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndighetens beslut att återkalla det internationella skyddet lämnas skriftligen. De faktiska och rättsliga skälen ska anges i beslutet och information om hur beslutet kan överklagas ska lämnas skriftligen.

4. Så snart den behöriga myndigheten har fattat ett beslut om att återkalla det internationella skyddet ska artiklarna 20, 22, 23.1 och 29 även vara tillämpliga.

5. Genom avvikelse från punkterna 1–4 i denna artikel får medlemsstaterna besluta att det internationella skyddet upphör genom lag om den som beviljats internationellt skydd otvetydigt av sagt sig detta skydd. Medlemsstaterna får också föreskriva att det internationella skyddet ska upphöra genom lag om den som beviljats internationellt skydd blir medborgare i den medlemsstaten.

KAPITEL V

ÖVERKLAGANDE

Artikel 46

Rätten till ett effektivt rättsmedel

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

- a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut
 - i) att anse en ansökan oggrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,
 - ii) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2,
 - iii) som fattas vid gränsen eller i en medlemsstats transitzon enligt artikel 43.1,

- iv) att inte pröva en ansökan enligt artikel 39.
- b) En vägran att ta upp prövningen av en asylansökan på nytt efter det att den har avbrutits i enlighet med artiklarna 27 och 28.
- c) Ett beslut att återkalla internationellt skydd enligt artikel 45.
2. Medlemsstaterna ska se till att personer som av den beslutande myndigheten ansetts ha rätt till subsidiärt skydd tillförsäkras rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med punkt 1 mot beslut som innebär att ansökan betraktas som ogrundad med avseende på flyktingstatus.
- Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 c får en medlemsstat neka prövning av ett överklagande av ett beslut som innebär att en ansökan anses vara ogrundad med avseende på flyktingstatus på grund av otillräckligt intresse från sökandens sida att fullfölja förfarandet, om den status som subsidiärt skyddsbehövande som beviljats av medlemsstaten ger samma rättigheter och förmåner som flyktingstatus i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.
3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.
4. Medlemsstaterna ska fastställa skäliga tidsfrister och andra nödvändiga bestämmelser så att sökanden kan utöva sin rätt till effektiva rättsmedel enligt punkt 1. Tidsfristerna får inte göra detta omöjligt eller orimligt svårt.
- Medlemsstaten får även föreskriva att beslut som fattats i enlighet med artikel 43 ska bli föremål för granskning *ex officio*.
5. Utan hinder av punkt 6 ska medlemsstaterna låta sökande stanna på deras territorium till dess att tidsfristen för utövande av rätten till ett effektivt rättsmedel har löpt ut och, om de har utövat denna rätt inom utsatt tid, i avvaktan på resultatet av omprövningen.
6. Vid beslut om
- a) att anse en ansökan uppenbart ogrundad i enlighet med artikel 32.2 eller ogrundad efter prövning i enlighet med artikel 31.8, utom i fall där dessa beslut grundar sig på de omständigheter som avses i artikel 31.8 h,
- b) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2 a, b eller d,
- c) att vägra att återuppta prövningen av sökandens ärende efter att det har avbrutits i enlighet med artikel 28, eller
- d) om att ansökan inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt enligt artikel 39,
- ska en domstol eller tribunal ha rätt att avgöra om den sökande får stanna kvar i medlemsstaten, antingen på begäran av sökanden eller *ex officio*, om beslutet leder till att sökandens rätt att stanna kvar i medlemsstaten upphör, och när i sådana situationer rätten att stanna kvar i medlemsstaten, i avvaktan på resultatet av prövningen inte regleras i nationell rätt.
7. Punkt 6 ska endast tillämpas på de förfaranden som anges i artikel 43 under förutsättning att
- a) sökanden har tillgång till nödvändig tolkning och nödvändigt rättsligt bistånd och biträde samt har minst en vecka på sig att förbereda sin begäran och att för domstolen lägga fram de argument som talar för att låta honom eller henne stanna kvar på territoriet i avvaktan på resultatet av förfarandet,
- b) inom ramen för prövningen av den begäran som avses i punkt 6, domstolen eller tribunalen prövar den beslutande myndighetens negativa beslut med avseende på faktiska och rättsliga omständigheter.
- Om de villkor som avses i leden a och b inte är uppfyllda ska punkt 5 tillämpas.
8. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att stanna kvar på deras territorium i avvaktan på resultatet av förfarandet enligt punkterna 6 och 7 för att avgöra om sökanden får stanna kvar på territoriet.
9. Punkterna 5, 6 och 7 ska inte påverka tillämpningen av artikel 26 i förordning (EU) nr 604/2013.
10. Medlemsstaterna får fastställa tidsfrister för domstolen enligt punkt 1 för att pröva den beslutande myndighetens beslut.
11. Medlemsstaterna får även i nationell lagstiftning fastställa under vilka förhållanden det kan anses att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sitt rättsmedel enligt punkt 1, tillsammans med regler om det förfarande som ska följas.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 47

Överklagande från offentliga myndigheter

Detta direktiv påverkar inte offentliga myndigheters möjlighet att överklaga administrativa och/eller rättsliga beslut enligt nationell lagstiftning.

Artikel 48

Konfidentialitet

Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som genomför detta direktiv är bundna av tystnadsplikt enligt nationell lagstiftning vad avser alla uppgifter de får kännedom om i samband med sitt arbete.

Artikel 49

Samarbete

Varje medlemsstat ska utse en nationell kontaktpunkt och underrätta kommissionen om dess adress. Kommissionen ska översända dessa upplysningar till övriga medlemsstater.

Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen vidta alla lämpliga åtgärder för att upprätta ett direkt samarbete och ett informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

Om de åtgärder som avses i artiklarna 6.5, 14.1 andra stycket och 31.3 b tillgrips ska medlemsstaterna så snart skälen för tillämpningen av dessa undantagsåtgärder inte längre föreligger, och minst årligen, informera kommissionen om detta. Denna information ska om möjligt innefatta uppgifter om den andel av ansökningarna för vilken undantag tillämpats jämfört med det totala antalet ansökningar som behandlats under perioden.

Artikel 50

Rapport

Senast den 20 juli 2017 ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och föreslå nödvändiga ändringar. Medlemsstaterna ska till kommissionen översända alla uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport. Efter det att rapporten har lagts fram ska kommissionen minst en gång vart femte år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna.

Som en del av den första rapporten ska kommissionen också särskilt ta upp tillämpningen av artikel 17 och de olika verktyg som används när det gäller protokollet från den personliga intervju.

Artikel 51

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa

artiklarna 1–30, artikel 31.1, 31.2, 31.6–31.9, artiklarna 32–46, artiklarna 49 och 50 och bilaga I senast den 20 juli 2015. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

2. Medlemsstaterna ska senast den 20 juli 2018 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 31.3, 31.4 och 31.5. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som anges i punkterna 1 och 2 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom detta direktiv ska anses som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 52

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna ska tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som anges i artikel 51(1) på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in och på förfaranden för återkallande av internationellt skydd som inlett efter den 20 juli 2015 eller vid ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den 20 juli 2015 och förfaranden för återkallande av flyktingstatus som inlett före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som antagits enligt direktiv 2005/85/EG.

Medlemsstaterna ska tillämpa de lagar och andra författningar som avses i artikel 51.2 på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in efter den 20 juli 2018 eller ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som anges i direktiv 2005/85/EG.

Artikel 53

Upphävande

För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska direktiv 2005/85/EG upphöra att gälla den 21 juli 2015, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller den tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning av direktivet som anges i del B i bilaga II.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

Artikel 54

Ikraftträdande och tillämpning

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 47 och 48 ska tillämpas från och med den 21 juli 2015.

Artikel 55

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i den 26 juni 2013.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
A. SHATTER
Ordförande

BILAGA 1

Fastställande av säkra ursprungsländer enligt artikel 37.1

Ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning ska man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i nämnda Europeiska konvention,
- c) hur landet iakttar principen om "*non-refoulement*" i enlighet med Genèvekonventionen,
- d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter.

BILAGA II

DEL A

Upphävt direktiv

(som det hänvisas till i artikel 53)

Rådets direktiv 2005/85/EG

(EUT L 326, 13.12.2005, s. 13)

DEL B

Tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning

(som det hänvisas till i artikel 51)

Direktiv	Tidsfrister för införlivande
2005/85/EG	Första tidsfrist: den 1 december 2007 Andra tidsfrist: den 1 december 2008

BILAGA III

Jämförelsetabell

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2 a–c	Artikel 2 a–c
—	Artikel 2 d
Artikel 2 d–f	Artikel 2 e–g
—	Artikel 2 h och i
Artikel 2 g	Artikel 2 j
—	Artikel 2 k och l
Artikel 2 h–k	Artikel 2 m–p
—	Artikel 2 q
Artikel 3.1 och 3.2	Artikel 3.1 och 3.2
Artikel 3.3	—
Artikel 3.4	Artikel 3.3
Artikel 4.1 första stycket	Artikel 4.1 första stycket
Artikel 4.1 andra stycket	—
Artikel 4.2 a	Artikel 4.2 a
Artikel 4.2 b–d	—
Artikel 4.2 e	Artikel 4.2 b
Artikel 4.2 f	—
—	Artikel 4.3
Artikel 4.3	Artikel 4.4
—	Artikel 4.5
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6.1	Artikel 6.1
—	Artikel 6.2–6.4
Artikel 6.2 och 6.3	Artikel 7.1 och 7.2
—	Artikel 7.3
—	Artikel 7.4
Artikel 6.4	Artikel 7.5
Artikel 6.5	—
—	Artikel 8
Artikel 7.1 och 7.2	Artikel 9.1 och 9.2

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 9.3
Artikel 8.1	Artikel 10.1
—	Artikel 10.2
Artikel 8.2 a–c	Artikel 10.3 a–c
—	Artikel 10.3 d
Artikel 8.3 och 8.4	Artikel 10.4 och 10.5
Artikel 9.1	Artikel 11.1
Artikel 9.2, första stycket	Artikel 11.2 första stycket
Artikel 9.2, andra stycket	—
Artikel 9.2, tredje stycket	Artikel 11.2 andra stycket
Artikel 9.3	Artikel 11.3
Artikel 10.1 a–c	Artikel 12.1 a–c
—	Artikel 12.1 d
Artikel 10.1 d och 10.1 e	Artikel 12.1 e och f
Artikel 10.2	Artikel 12.2
Artikel 11	Artikel 13
Artikel 12.1 första stycket	Artikel 14.1 första stycket
Artikel 12.2 andra stycket	—
—	Artikel 14.1 andra och tredje stycket
Artikel 12.2 tredje stycket	Artikel 14.1 fjärde stycket
Artikel 12.2 a	Artikel 14.2 a
Artikel 12.2 b	—
Artikel 12.2 c	—
Artikel 12.3 första stycket	Artikel 14.2 b
Artikel 12.3 andra stycket	Artikel 14.2 andra stycket
Artikel 12.4–6	Artikel 14.3–14.5
Artikel 13.1–2	Artikel 15.1 och 15.2
Artikel 13.3 a	Artikel 15.3 a
—	Artikel 15.3 b
Artikel 13.3 b	Artikel 15.3 c
—	Artikel 15.3 d
—	Artikel 15.3 e
Artikel 13.4	Artikel 15.4

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 13.5	—
—	Artikel 16
Artikel 14	—
—	Artikel 17
—	Artikel 18
—	Artikel 19
Artikel 15.1	Artikel 22.1
Artikel 15.2	Artikel 20.1
—	Artikel 20.2–20.4
—	Artikel 21.1
Artikel 15.3 a	—
Artikel 15.3 b och c	Artikel 21.2 a och b
Artikel 15.3 d	—
Artikel 15.3 andra stycket	—
Artikel 15.4–6	Artikel 21.3–21.5
—	Artikel 22.2
Artikel 16.1 första stycket	Artikel 23.1 första stycket
Artikel 16.1 andra stycket första meningen	Artikel 23.1 andra stycket inledande orden
—	Artikel 23.1 a
Artikel 16.1 andra stycket andra meningen	Artikel 23.1 b
Artikel 16.2 första meningen	Artikel 23.2
Artikel 16.2 andra meningen	—
—	Artikel 23.3
Artikel 16.3	Artikel 23.4 första stycket
Artikel 16.4 första stycket	—
Artikel 16.4 andra och tredje stycket	Artikel 23.4 andra och tredje stycket
—	Artikel 24
Artikel 17.1	Artikel 25.1
Artikel 17.2 a	Artikel 25.2
Artikel 17.2 b och c	—
Artikel 17.3	—
Artikel 17.4	Artikel 25.3
—	Artikel 25.4
Artikel 17.5	Artikel 25.5

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 25.6
Artikel 17.6	Artikel 25.7
Artikel 18	Artikel 26
Artikel 19	Artikel 27
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 28.1 och 28.2
—	Artikel 28.3
Artikel 21	Artikel 29
Artikel 22	Artikel 30
Artikel 23.1	Artikel 31.1
Artikel 23.2, första stycket	Artikel 31.2
—	Artikel 31.3
—	Artikel 31.4 och 31.5
Artikel 23.2, andra stycket	Artikel 31.6
Artikel 23.3	—
—	Artikel 31.7
Artikel 23.4 a	Artikel 31.8 a
Artikel 23.4 b	—
Artikel 23.4 c i	Artikel 31.8 b
Artikel 23.4 c ii	—
Artikel 23.4 d	Artikel 31.8 c
Artikel 23.4 e	—
Artikel 23.4 f	Artikel 31.8 d
Artikel 23.4 g	Artikel 31.8 e
—	Artikel 31.8 f
Artikel 23.4 h och i	—
Artikel 23.4 j	Artikel 31.8 g
—	Artikel 31.8 h och i
Artikel 23.4 k och l	—
Artikel 23.4 m	Artikel 31.8 j
Artikel 23.4 n och o	—
—	Artikel 31.9
Artikel 24	—
—	Artikel 32 (flyttad artikel 28)
Artikel 25	Artikel 33
Artikel 25.1	Artikel 33.1

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 25.2 a-c	Artikel 33.2 a-c
Artikel 25.2 d och e	—
Artikel 25.2 f och g	Artikel 33.2 d och e
—	Artikel 34
Artikel 26	Artikel 35
Artikel 27.1 a	Artikel 38.1 a
—	Artikel 38.1 b
Artikel 27.1 b-d	Artikel 38.1 c-e
Artikel 27.2-5	Artikel 38.2-5
Artikel 28	Artikel 32
Artikel 29	—
Artikel 30.1	Artikel 37.1
Artikel 30.2-30.4	—
—	Artikel 37.2
Artikel 30.5 och 30.6	Artikel 37.3 och 37.4
Artikel 31.1	Artikel 36.1
Artikel 31.2	—
Artikel 31.3	Artikel 36.2
Artikel 32.1	Artikel 40.1
Artikel 32.2	—
Artikel 32.3	Artikel 40.2
Artikel 32.4	Artikel 40.3 första meningen
Artikel 32.5	Artikel 40.3 andra meningen
Artikel 32.6	Artikel 40.4
—	Artikel 40.5
Artikel 32.7 första stycket	Artikel 40.6 a
—	Artikel 40.6 b
Artikel 32.7 andra stycket	Artikel 40.6 andra stycket
—	Artikel 40.7
—	Artikel 41
Artikel 33	—
Artikel 34.1 och 34.2 a	Artikel 42.1 och 42.2 a
Artikel 34.2 b	—
Artikel 34.2 c	Artikel 42.2 b

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 34.3 a	Artikel 42.3
Artikel 34.3 b	—
Artikel 35.1	Artikel 43.1 a
—	Artikel 43.1 b
Artikel 35.2 och 35.3 a–f	—
Artikel 35.4	Artikel 43.2
Artikel 35.5	Artikel 43.3
Artikel 36.1–36.2 c	Artikel 39.1–39.2 c
Artikel 36.2 d	—
Artikel 36.3	—
—	Artikel 39.3
Artikel 36.4–6	Artikel 39.4–39.6
—	Artikel 39.7
Artikel 36.7	—
Artikel 37	Artikel 44
Artikel 38	Artikel 45
—	Artikel 46.1 a i
Artikel 39.1 a i och ii	Artikel 46.1 a ii och iii
Artikel 39.1 a iii	—
Artikel 39.1 b	Artikel 46.1 b
Artikel 39.1 c och d	—
Artikel 39.1 e	Artikel 46.1 c
—	Artikel 46.2 och 46.3
Artikel 39.2	Artikel 46.4 första stycket
—	Artikel 46.4 andra och tredje stycket
Artikel 39.3	—
—	Artikel 46.5–46.9
Artikel 39.4	Artikel 46.10
Artikel 39.5	—
Artikel 39.6	Artikel 41.11
Artikel 40	Artikel 47
Artikel 41	Artikel 48
—	Artikel 49
Artikel 42	Artikel 50

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 43 första stycket	Artikel 51.1
—	Artikel 51.2
Artikel 43 andra och tredje stycket	Artikel 51.3 och 51.4
Artikel 44	Artikel 52 första stycket
—	Artikel 52 andra stycket
—	Artikel 53
Artikel 45	Artikel 54
Artikel 46	Artikel 55
Bilaga I	—
Bilaga II	Bilaga I
Bilaga III	—
—	Bilaga II
—	Bilaga III

Sammanfattning av promemorian Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer (Ds 2020:2)

Prop. 2020/21:71
Bilaga 2

I promemorian lämnas förslag för att genomföra det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer. Förslagen syftar till att ge Migrationsverket motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart oggrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet som innan EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, som begränsade dessa möjligheter.

Förslagen innebär att Migrationsverket ska kunna anse en asylansökan som uppenbart oggrundad när sökanden kommer från ett land som finns med på en förteckning över säkra ursprungsländer och landet även efter en individuell prövning kan betraktas som säkert för sökanden. Det föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att besluta om en sådan förteckning. Enligt promemorian är Migrationsverket bäst lämpat att bemyndigas med den uppgiften.

Förslagen bedöms inte medföra några kostnader för Migrationsverket som inte ryms inom befintliga anslag. Förslagen bedöms kunna medföra besparingar för stat och kommun genom att asylärenden där den sökande uppenbart saknar skyddsbehov kan hanteras snabbare.

I promemorian föreslås att bestämmelserna med en definition av begreppet säkert ursprungsland och ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få besluta om en förteckning över sådana länder ska träda i kraft den 1 november 2020 och att regeringen, efter att en sådan förteckning har beslutats, ska få bestämma när övriga bestämmelser ska sättas i kraft.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 8 kap. 19 §, 12 kap. 7 och 8 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 6 a § och 8 kap. 19 a § och närmast före 1 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Säkert ursprungsland

6 a §

Med säkert ursprungsland avses ett land där det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det generellt inte förekommer någon förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inte heller finns något hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av en yttre eller inre väpnad konflikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om en förteckning över länder som uppfyller definitionen i första stycket. Förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer.

8 kap.
19 §

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om *de uppgifter som utlännings åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).*

Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om *det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och även uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).*

Ett beslut enligt första stycket får endast fattas om

1. utlännings uppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan,

2. utlännings uppgifter saknar tillförlitlighet, eller

3. utlännings kommer från ett säkert ursprungsland enligt en sådan förteckning som avses i 1 kap. 6 a §, och han eller hon

a) är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist där, och

b) inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

19 a §

Utöver vad som anges i 19 § får Migrationsverket besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en ansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

12 kap.

7 §

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har beslutat att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 *eller* 19 a §§ har beslutat att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

8 a §

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och då avslagits genom ett beslut som har fått laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har fått laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

Första och andra styckena hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 *eller* 19 a §§. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2020 i fråga om 1 kap. 6 a § och i övrigt den dag som regeringen bestämmer.

Prop. 2020/21:71
Bilaga 3

2. De nya bestämmelserna får sättas i kraft när föreskrifter om en sådan förteckning över säkra ursprungsländer som avses i 1 kap. 6 a § utlänningslagen har beslutats.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över promemorian lämnats av Amnesty International, Asylrättscentrum, Barnombudsmannen, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm, Migrationsverket, Polismyndigheten, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter (RFSL), Rädda barnen, Röda korset, Sveriges advokatsamfund, Säkerhetspolisen, UNHCR:s kontor för norra Europa och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet.

Concord och Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd (FARR) har erbjudits att lämna yttrande men har inte kommit in med något.

Yttranden har dessutom kommit in från Ungdomsförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL Ungdom) och Sveriges kristna råd (SKR).

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-11-30

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden Per Classon och Stefan Johansson

Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer

Enligt en lagrådsremiss den 26 november 2020 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Karl Rahm.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Shekarabi, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko

Föredragande: statsrådet Johansson

Regeringen beslutar proposition Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer